

Sveučilišni glasnik

Glas Slavonije

poseban prilog 25. rujna 2020. broj 60

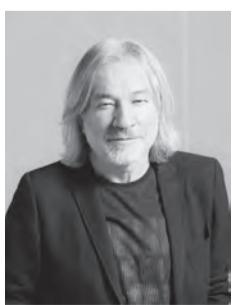
TEMA BROJA

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI, STRUČNI I UMJETNIČKI SKUPOVI, SIMPOZIJI, KONFERENCIJE I FESTIVALI NA SASTAVNICAMA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAZOS ZASJEO NA VRH CEEPUS PROGRAMA U HRVATSKOJ

str. 6

Razgovor Doc. art. Branko Čegec
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

**GOTOV SVE ŠTO SAM U
ŽIVOTU RADIO, RADIO
SAM ZATO ŠTO SAM VOLIO**

str. 7

PROJEKTI I PROGRAMI
Fakultet elektrotehnike,
računarstva i informacijskih
tehnologija Osijek

str. 4

Prehrambeno-tehnološki
fakultet Osijek (su)organizator
je više međunarodnih i domaćih
znanstvenih i stručnih skupova
str. 3

Potpis izbora
sveučilišnih nastavnika
u znanstveno-nastavno
zvanje redovitih profesora

Senat je potvrdio izbor dvaju
redovitih profesora u prvom
izboru kako slijedi:

znanstvenog polja
matematika na Odjelu za
matematiku (prvi izbor)

Izv. prof. dr. sc.
Krešimir Burazin

znanstvenog polja kliničke
medicinske znanosti na
Medicinskom fakultetu
Osijek (prvi izbor)

Izv. prof. dr. sc.
Silvio Mihaljević

Utvrđivanje kriterija nastavne izvrsnosti

Senat je donio prethodnu suglasnost za utvrđivanje ispunjenja kriterija nastavne izvrsnosti u postupku odabira znanstvenika i nastavnika za produljenje ugovora o radu nakon 65. godine života za sveučilišne nastavnike:

- izv. prof. dr. sc. Zvonka Pažina, izvanrednog profesora Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu,

- prof. dr. sc. Josipa Mesarića, redovitog profesora u trajnom zvanju Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

Ustroj novih studija

Na temelju Izvješća Povjerenstva za vrednovanje studijskih programa, Senat je donio odluke o ustrojavanju novih studija:

- ustroj diplomskog sveučilišnog studija Vizualni studiji, kritika i teorija umjetnosti na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku;

- ustroj interdisciplinarnog diplomskog studija na engleskom jeziku Biotehnologija na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek.

Imenovanje privremenog dekana Kineziološkog fakulteta Osijek

Odlukom Senata od 27. svibnja 2020. godine osnovan je Kineziološki fakultet u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

U skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonom o ustanovama i Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, osnivač fakulteta - Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku imenuje

9. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 20. srpnja 2020. godine

privremenog dekana koji obavlja pripreme za početak rada Kineziološkog fakulteta, podnosi prijavu za upis u Registar ustanova pri Trgovačkom sudu u Osijeku te Upisnik visokih učilišta koji vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Slijedom navedenog Senat je imenovao prof. dr. sc. Vesnicu Mlinarević, redovitu profesoricu, za privremenu dekanicu Kineziološkog fakulteta Osijek na vrijeme od jedne godine.

Odluka izmjenama i dopunama Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Temeljem pozitivnog mišljenja Odbora za statutaru i pravna pitanja, od 6. srpnja 2020. godine, Senat je donio Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje se odnose na statusne promjene i sastav Senata.

PRIVREMENI STATUT KINEZIOLOŠKOG FAKULTETA OSIJEK

Odredbom članka 15. Zakona o ustanovama i članka 57. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i

visokom obrazovanju, Rektor Sveučilišta kao ravnatelj ustanove u ime osnivača uputio je Odboru za statutarna i pravna pitanja prijedlog Privremenog statuta Kineziološkog fakulteta Osijek i Odbor je 14. srpnja 2020. donio pozitivno mišljenje o Privremenu statutu. Privremenim statutom Kineziološkog fakulteta pobliže se uređuje početak rada te njegovo ustrojstvo i djelatnost, ovlasti i način odlučivanja fakultetskih tijela, ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih studija, status nastavnika, znanstvenika, suradnika i drugih zaposlenika, status studenata i druga pitanja važna za Fakultet do stupanja na snagu Statuta koji donosi Fakultetsko vijeće, konstituiranje Fakultetskog vijeća, izbor dekana i donošenje Statuta skladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Statutu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

PRIVREMENI PRAVILNIK O USTROJSTVU RADNIH MJESTA KINEZIOLOŠKOG FAKULTETA OSIJEK

Temeljem pozitivnog mišljenja Odbora za statutaru i pravna pitanja, od 14. srpnja 2020., Senat je izdao

suglasnost na Privremeni pravilnik o ustrojstvu radnih mješta Kineziološkog fakulteta kojim se utvrđuje privremeno unutarnje ustrojstvo i način rada Kineziološkog fakulteta Osijek, nazivi radnih mjesta, opis poslova i zadaća položaja i radnih mjesta, uvjeti za zasnovanje radnog odnosa i broj obnašatelja do stupanja na snagu Pravilnika o ustrojstvu radnih mješta Fakulteta koji na prijedlog Fakultetskog vijeća donosi dekan Fakulteta u skladu sa Statutom Fakulteta i Statutom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Izvješće o provedbi Erasmus+ programa mobilnosti

Senat je prihvatio Izvješće o rezultatima natječaja za Erasmus+ odlaznu mobilnost studenta u svrhu studijskog boravka i stručne prakse za akademsku 2020./2021. godinu

Senat je izdao suglasnosti prof. dr. sc. Dragi Žagaru, dekanu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek za sudjelovanje Fakulteta u provedbi

projekata kako slijedi:

- za projekt „Istraživanje i razvoj autonomnog robotskog vatrogasnog aparata za prevenciju, ranu detekciju i gašenje požara“, kojemu je nositelj Pastor - tvornica vatrogasnih aparata d. d. - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 2.888.691,79 kuna;

- za projekt „Umreženi stacionarni baterijski spremnici energije“, kojemu je nositelj Fakultet elektrotehnike i računarstva Zagreb - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 2.765.471,94 kune;

- za projekt „Ulaganje u aktivnosti istraživanja s ciljem razvoja nove linije proizvoda“, kojemu je nositelj Bonavia d. o. o. - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 3.521.293,50 kuna;

- za projekt „Razvoj i primjena naprednih gradevinskih materijala za izgradnju zdravih zgrada: zaštita od neionizirajućeg zračenja“, kojemu je nositelj Građevinski i arhitektonski fakultet u Osijeku - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 1.578.367,51 kunu;

- za projekt „Renewable Energy Sources for Smart Sustainable Health Centers, University Education and other public buildings-RESCUE“, kojemu je nositelj Fakultet tehničkih nauka Novi Sad - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 376.757,61 eura.

je nositelj DIV GRUPA d. o. o. - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija kao partnera 3.759.645,32 kuna;

- za projekt „Razvoj inovativnog sustava za optimizaciju kvalitete distribucije i korištenja električne energije - ELTEK“, kojemu je nositelj projekta Elektrocentar Petek d. o. o. - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija kao partnera 5.920.333,68 kuna;

- za projekt „IoT - polje: Ekosustav umreženih uređaja i usluga za Internet stvarajući s primjenom u poljoprivredu“, kojemu je nositelj Fakultet elektrotehnike i računarstva Zagreb - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 2.888.691,79 kuna;

- za projekt „Umreženi stacionarni baterijski spremnici energije“, kojemu je nositelj Fakultet elektrotehnike i računarstva Zagreb - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 2.765.471,94 kune;

- za projekt „Ulaganje u aktivnosti istraživanja s ciljem razvoja nove linije proizvoda“, kojemu je nositelj Bonavia d. o. o. - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 3.521.293,50 kuna;

- za projekt „Razvoj i primjena naprednih gradevinskih materijala za izgradnju zdravih zgrada: zaštita od neionizirajućeg zračenja“, kojemu je nositelj Građevinski i arhitektonski fakultet u Osijeku - ukupan je proračun Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek kao partnera 1.578.367,51 kunu;

PREDSTAVLJAMO PROJEKTE MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Projekti MZO-a u okviru programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-hu-

manističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) i interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava finansijsku potporu temeljnim, primjenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa „Istraživački projekti“ i „Uspostavljeni istraži-

vački projekti“. U idućim brojevima Sveučilišnoga glasnika predstavljamo projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja u okviru operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. provodi se radi povećanja tržišno usmjerenih IRI aktivnosti

podupiranjem suradničkih projekata znanstvenih organizacija i diseminacije rezultata u poslovni sektor u cilju rješavanja tržišnih nedostataka nastalih zbog nedostatnog ulaganja u istraživanje i razvoj te podizanja razine visokokvalitetnih istraživačko-razvojno-inovacijskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo dva projekta Ministarstva znanosti i obrazovanja u okviru operativnog progra-

ma „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.“: „Pametna naljepnica za mjerjenje i praćenje uvjeta skladištenja i transporta proizvoda (KK.01.1.04.0116)“, voditelj prof. dr. sc. Damira Varevca (Gradivinski i arhitektonski fakultet Osijek) u suradnji s partnerskim institucijama: Fakultetom elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek u suradnji sa Strojarskim fakultetom u Slavonskom Brodu kao partnerskom institucijom), i projekt „Razvoj i primjena naprednih građevinskih materijala za izgradnju zdravih

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA OSIJEK

Pametna naljepnica za mjerjenje i praćenje uvjeta skladištenja i transporta proizvoda (KK.01.1.04.0116)

Željko HOCENSKI

- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.
- Voditelj projekta: prof. dr. sc. Željko Hocenski
- Ukupna vrijednost projekta: 2.231.639,40 kuna
- Iznos sufinanciranja iz Europskog fonda: 1.557.050,94 kuna
- Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.
- Prijavitelj projekta: Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek
- Partner na projektu: Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu
- Razdoblje provedbe projekta: od 20. prosinca 2019. do 19. prosinca 2022.

Proces praćenja uvjeta skladištenja i transporta proizvoda nije dostigao zadovoljavajuću razinu automatizacije. Nakon proizvodnje kupac, distributer ili prodavač nemaju podatke o uvjetima u kojima je proizvod skladišten i što se s proizvodom dogadalo pri transportu.

Stalnim praćenjem proizvoda i stanja njegove okoline omogućio bi se uvid u uvjete skladištenja i transporta.

U sklopu ovog projekta planira se razvoj pametne naljepnice za praćenje uvjeta skladištenja i transporta proizvoda. Naljepnica se temelji na mikroupravljaču niske potrošnje s vlastitim napajanjem te različitim senzorima ovisno o primjeni naljepnice.

Pametnim telefonom moguće je bežičnim putem očitati tražene prikupljene podatke ili mijenjati parametre naljepnice.

je komponenti i izrazito malu potrošnju, realizacija će se temeljiti na mikroupravljačkoj tehnologiji. Koristit će se visokopouzdane komponente s dugim radnim vijekom, savitljive baterije, savitljive i tanke električne pločice, integrirani krugovi i senzori vrlo malih dimenzija, kao i tehnologije za omatanje i zaštitu od oštećenja. Metodologije koje će se implementirati u opisanu računalnu okolinu uključuju primjenu algoritama za učinkovitu izmjenu informacija s obzirom na malu potrošnju električne energije te pristup velikom broju informacijama sa senzora. Provedba projekta provodi se u nekoliko faza. U fazi industrijskog istraživanja razmatrat će se poboljšanje procesa skladištenja i distribucije proizvoda izradom prototipa pametne naljepnice od njezinih sastavnih dijelova u laboratorijskom okruženju s malim pilot-linijama za provjeru

generičke tehnologije. U fazi eksperimentalnog razvoja cilj je ostvariti daljnja tehnička poboljšanja predstavljenog prototipa te izrade konačnog novog proizvoda pametne naljepnice. Definirat će se koncept i dokumentacija novog proizvoda prototipa pametne naljepnice. Na kraju projekta izraditi će se više prototipova koji će odgovarati zadanim parametrima i funkcionalnostima sukladno izrađenim potrebama.

Kao jedan od mogućih ciljeva uvođenja prototipa pametne naljepnice u industriju moguće je definirati nove standarde koji osiguravaju neprekidno praćenje proizvoda (prehrambeni, električni, kemijski) tijekom procesa skladištenja i distribucije. S rezultatima tih djelatno-

sti upoznat će se šira javnost i gospodarski subjekti putem predavanja, objavljivanja znanstvenih radova, prijenosa znanja kroz radionice i konferencije te demonstracijske aktivnosti na sajmovima.

Predlagatelj je projekta Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, a partner je Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu.

Istraživački tim predstavlja osam istraživača s Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek: prof. dr. sc. Goran Martinović, izv. prof. dr. sc. Tomislav Keser, doc. dr. sc. Tomislav Matić, doc. dr. sc. Ivan Aleksić, dr. sc. Ivan Vidović i Filip Sušac, mag. ing. comp., Josip Zidarić, mag. ing. comp. te

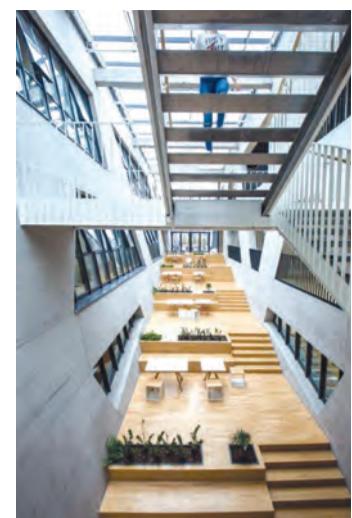
dva istraživača sa Strojarskog fakulteta u Slavonskom Brodu: prof. dr. sc. Marinko Stojkov i dr. sc. Mario Holik, mag. ing. mech. Voditelj je projekta prof. dr. sc. Željko Hocenski, predstojnik Zavoda za računalno inženjerstvo i automatiku. Očekuje se publiciranje radova u časopisima i na konferencijama, razvoj prototipa i mogućnost inovacija te prijava patentata.

Sadržaj ovog materijala isključiva je odgovornost Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Kontakt osoba: prof. dr. sc. Željko Hocenski, voditelj projekta, e-pošta: zeljko.hocenski@ferit.hr

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

Razvoj i primjena naprednih građevinskih materijala za izgradnju zdravih zgrada: zaštita od neionizirajućeg zračenja - Z2grade (KK.01.1.1.04.0105.)

Damir VAREVAC

Operativni program Konkurenost i kohezija 2014. - 2020., Evropski fond za regionalni razvoj
Voditelj projekta: prof. dr. sc. Damir Varevac
Partneri: Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odjel za kemiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odjel za matematiku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet građevinarstva arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu
Financiranje: Evropski fond za regionalni razvoj
Vrijednost projekta: 7.193.146,79 kuna
Trajanje projekta: tri godine, od 20. 12. 2019. do 19. 12. 2022.

Projekt „Razvoj i primjena naprednih građevinskih materijala za izgradnju zdravih zgrada: zaštita od neionizirajućeg zračenja - Z2grade“ financira se iz Evropskog fonda za regionalni razvoj poziva „Ulaganje u znanost i inovacije - prvi po-

ziv“. Istraživački tim projekta Z2GRADE sastoji se od pet znanstvenih institucija različitih primarnih područja istraživanja u cilju ostvarivanja glavnoga cilja projekta višesdiplinarnim aktivnostima. Projekt provode sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek kao nositelj projekta, s partnerima: Odjelom za kemiju, Odjelom za matematiku i Fakultetom elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija. Partner je na projektu i Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu. Članovi projektnog tima: Građevinski i arhitektonski fakultet: Filip Anić, mag. ing. aedif.; Adriana Brandis, mag. ing. aedif.; prof. dr. sc. Ksenija Čulo; izv. prof. dr. sc. Irena Ištoka Otković; doc. dr. sc. Tanja Kalman Šipoš; izv. prof. dr. sc. Hrvoje Krstić; doc. dr. sc. Ivana Miličević; izv. prof. dr. sc. Davorin Penava Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija: izv. prof. dr. sc. Vanja Mandrić Radivojević; prof. dr. sc. Snježana Rimac-Drlje; izv. prof. dr. sc. Slavko Rupčić Odjel za kemiju: Jelena Brdarić, mag. educ. chem.; prof. dr. sc. Igor Đerd; Nikolina Filipović, mag. educ. chem.; izv. prof. dr. sc. Berislav Marković; doc. dr. sc. Anamarija Stanković.

vič; Dalibor Tatar, mag. chem., asistent

Odjel za matematiku: izv. prof. dr. sc. Mirta Benšić

Fakultet građevinarstva arhitekture i geodezije u Splitu: dr. sc. Hrvoje Bartulović; Petra Šunjić; prof. dr. sc. Boris Trogrlić; dr. sc. Dujmo Žižić

Planirane su aktivnosti projekta: zapošljavanje mladog istraživača za potrebe provedbe aktivnosti projekta, izvođenje primjenjenih istraživanja u području naprednih građevinskih materijala, diseminacija rezultata istraživanja i širenje znanja, izrada Studije provjere i zaštite intelektualnog vlasništva nad rezultatima projekta, aktivnosti vezane uz transfer znanja i tehnologije, aktivnosti vezane uz promicanje horizontalnih načela, promidžba i vidljivost, upravljanje projektom i administracijom.

Provodenim aktivnostima nabave najnovije istraživačke opreme kao i provodenjem istraživanja te izradom novih građevinskih, kompozitnih materijala s velikom apsorpcijom elektromagnetskog zračenja osnažuje se suradnja istraživačkog i poslovnog sektora.

Provedba projektnih aktivnosti planira se najvećim dijelom u Osječko-baranjskoj županiji. Od ukupno pet partnera - su radničkih institucija na projektu - četiri se nalaze u Osječko-baranjskoj županiji. Najveći dio istraživačkih aktivnosti (s tim povezano nabava opreme, zapošljavanje mladog istraživača i ostale istraživačke aktivnosti) provodit će se upravo na navedenom području. Zbog toga će im pripasti i najveći dio besporavnih sredstava.

Projektna ideja započela je

istraživanjem tržišta tvrtki koje

se bave proizvodnjom glinenih

opeka i predgotovljenih betonskih

građevinskih elemenata

čime se došlo do spoznaje da na

tržištu RH trenutno ne postoje

gotovi građevinski proizvodi

kojima bi se postigla učinkovita

zaštita od elektromagnetskog

zračenja. Temeljem brojnih

studija utjecaja elektromagnetskih polja (EMP) na ljudsko

zdravlje mnoge države u svijetu

reagirale su novim propisima i

zakonima kojima se ograničavaju razine EMP-a i uvode posebni zahtjevi u pogledu njihovih izvora. Prema klasifikaciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), godine 2011. radi-frekvensijska elektromagnetska polja svrstana su u grupu mogućih uzročnika karcinoma mozga, a Vijeće Europe svojom rezolucijom 1815, usvojenom iste godine, pozvala sve europske vlade da poduzmu razumne mјere kako bi se smanjila izloženost EMP-u. Ono što ta rezolucija posebno naglašava jest da je potrebno posebnu pozornost обратiti na osjetljive skupine društva (djecu i mlade). Također se naglašava da je potrebno smanjiti izloženost u prostorima na 0.6 V/m u cilju konačnog smanjenja na 0.2 V/m. Ti su napredni materijali temelj za izgradnju stambenih, javnih i poslovnih objekata, s izuzetno niskom razinom jakosti elektromagnetskog polja što se odražava na povećanje razine zaštite zdravlja stanovništva (zaštite od EMZ-a), posebice najosjetljivijih skupina: djece, trudnica, bolesnika i starijih osoba. I u RH to je područje zakonski regulirano Zakonom o zaštiti od neionizirajućeg zračenja (NN br.91/2010) i Pravilnikom o zaštiti od elektromagnetskih polja (NN br. 146/2014) kojima se propisu-

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Izgradnja Znanstveno-istraživačkog centra elektrotehnike i računarstva Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (ZICER)

U MINISTARSTVU ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
POTPISAN UGOVOR ZA PRIPREMU PROJEKTNE
DOKUMENTACIJE ZA IZGRADNJU ZNANSTVENO-
ISTAŽIVAČKOG CENTRA ELEKTROTEHNIKE
I RAČUNARSTVA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA
STROSSMAYERA U OSIJEKU (ZICER)

Ana ŠOKČEVIĆ

Uponedjeljak, 29. lipnja 2020. godine dekan Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek prof. dr. sc. Drago Žagar načinio je u Ministarstvu znanosti i obrazovanja u Zagrebu svečanosti potpisivanja ugovora za istraživanje, razvoj i inovacije kojim se hrvatskim visokoškolskim ustanovama dodjeljuje oko 43 milijuna kuna bespovratnim sredstvima. Sredstva se dodjeljuju temeljem poziva „Priprema IRI infrastrukturnih projekata“ koji je sufinanciran iz Evropskog fonda za regionalni razvoj u sklopu Operativnog programa „Konkurenost i kohezija 2014. - 2020.“, a omogućit će visokim učilištima dogradnju prostora za razvoj znanosti i financiranje projekata te nabavu vrhunske opreme za laboratorije. Uručujući ugovore, ministrica

tehnike i računarstva - ZICER u okviru djelovanja Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek. Predloženim se projektom ističe potreba za sofisticiranom istraživačko-inovacijskom infrastrukturom kojom će se služiti znanstvena zajednica Sveučilišta u Osijeku za provedbu vrhunskih istraživanja sa snažnim utemeljenjem na potreba gospodarstva u području naprednih elektroenergetskih tehnologija i sustava, inteligentnih vozila, naprednih industrijskih sustava, inteligentnih sustava i robotike, računarstva visokih performansi, biomedicinskog inženjerstva, multimedijalnih sustava te IKT-a. Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT) u listopadu 2017. godine pokrenuo je organizacijsku reformu te kao svoju ustrojbenu

jedinicu osnovao Znanstveno-istraživački centar elektrotehničke i računarstva (dalje u tekstu: ZICER) kako bi se sve aktivnosti vezane uz znanstveno-istraživački rad, prethodno realizirane disperzirano kroz više različitih ustrojbenih jedinica, fokusirano izvode kroz ZICER kao specijaliziranu ustrojbenu jedinicu što će poboljšati istraživačku organizacijsku strukturu FERIT-a te učinkovito povezati istraživačke grupe na FERIT-u, ali i s istraživačima na Sveučilištu i izvan njega. Fakultet je prepoznao deset znanstvenih područja u kojima može najviše doprinijeti gospodarskom razvoju te je na temelju tih područja definirano deset istraživačkih grupa koje će činiti organizacijske jedinice ZICER-a:

1. Istraživačka grupa za računarstvo visokih performansi i analizu podataka;

- 2. Istraživačka grupa za računarstvo i interakciju čovjeka i računala;
  - 3. Istraživačka grupa za inteligentne sustave i robotiku;
  - 4. Istraživačka grupa za računalno inženjerstvo;
  - 5. Istraživačka grupa za napredne industrijske sustave;
  - 6. Istraživačka grupa za napredne elektroenergetske tehnologije i sustave;
  - 7. Istraživačka grupa za informacijske i komunikacijske tehnologije;
  - 8. Istraživačka grupa za inteligentna vozila;
  - 9. Istraživačka grupa za biomedicinsko inženjerstvo;
  - 10. Istraživačka grupa za napredne metode podučavanja u tehničkim znanostima.
- Jedna od ključnih aktivnosti ZICER-a bit će i suradnja s gospodarstvom provedbom razvojnih i primjenjenih istraživanja te transfer znanja u gospodarstvo. Važna aktivnost ZICER-a bit će i popularizacija znanosti u području elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija s aktivnostima posebno usmjerenima prema učenicima srednjih i osnovnih škola. Sukladno navedenom, provodeće će organizacijske reforme izgradnjom ZICER-a omogućiti:
- unapređenje kvalitete znanstvenih istraživanjem infrastrukture, laboratorijske opreme te tehničke i administrativne potpore provedbi znanstvenih projekata;
  - stvaranje baze novih ideja i tehnolo-

Ivana LAUŠ

Organizacija međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova vrlo je bitan dio promidžbe znanosti i struke kao i same institucije. PTFOS je organizator/suorganizator više međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova: međunarodnog znanstveno-stručnog skupa „Ružički dani“, međunarodnog znanstveno-stručnog skupa „Hranom do zdravlja“, međunarodnog kongresa „Flour-Bread“ i hrvatskog kongresa tehnologa proizvodnje i prerade brašna „Brašno-Kruh“, međunarodne konferencije „Voda za sve“, međunarodne studentske „GREEN“ konferencije, „Dana mladih istraživača“ te međunarodnog znanstveno-stručnog skupa „Food Industry By-Products“.

Također, PTFOS svake godine sudjeluje u organiziranju različitih događanja za opću populaciju (predavanja, tribina i radionica) u sklopu Festivala znanosti i Noć znanosti te organizira Školu kemije. Da je PTFOS atraktivan i da pruža zanimljivo osmišljene radionice i predavanja, svjedoči i brojka od preko 1000 posjetitelja svih dobi koji svake godine zakorače na PTFOS u vrijeme spomenutih događanja. Čilj je navedenih aktivnosti približiti znanost javnosti, odnosno informirati javnost o aktivnostima i rezultatima u području znanosti kojom se Fakultet bavi, poboljšati javnu percepciju znanstvenika te motivirati mlade ljude za istraživanje i stjecanje novih znanja. Godine 2018. PTFOS je sudjelovao i u međunarodnom projektu Europska noć istraživača.

Međunarodni znanstveno-stručni skup „Ružički dani“ okupljanje je znanstvenika i stručnjaka iz područja kemije, kemijskog i biokemijskog inženjerstva, prehrambene tehnologije, biotehnologije, medicinske biokemije i farmacije te kemije u poljoprivredi i šumarstvu i zaštiti okoliša. Održavaju se od 1978. godine, tradicionalno u Vukovaru, u spomen na istaknutog hrvatskog znanstvenika i nobelovca Leopolda (Lavoslava) Ružičku. Ružički su dani interdisciplinarni skup kojemu je cilj promicanje izvrsnosti u znanstvenim i stručnim istraživanjima s naglaskom na primjenu najnovijih znanstvenih rezultata i stručnih dostignuća kroz suradnju s gospodarstvom što je naglašeno i motom skupa „Danas znanost - sutra industrija“. Skup je ujedno i prigoda za susrete, razmjenu mišljenja i iskustava te uspostavu suradnje među sudionicima s visokim učilišta, instituta i gospodarstva. Rad Skupa odvija se kroz plenarna i pozvana predavanja, usmena i posterska priopćenja kao i sponzorirana predstavljanja gospodarskih subjekata. Skup prate i brojne druge aktivnosti, od izložbi i predstavljanja opreme i uredaja do različitih društvenih događanja.

Medunarodna konferencija „Voda za sve“ organizira se u Osijeku od 2011. godine u povodu Svjetskog dana voda i u cilju okupljanja i razmjene iskustava znanstvenika i stručnjaka koji se u svojem radu bave problematikom zaštite, uporabe i očuvanja vodnog bogatstva, ali i drugim aspektima povezanosti vode i čovjeka te je mjesto okupljanja i uspostave suradnje znanstve-

Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek (su)organizator je više međunarodnih i domaćih znanstvenih i stručnih skupova

nika i stručnjaka iz Hrvatske i inozemstva. Rad konferenciјe odvija se kroz plenarna predavanja, usmena i posterska priopćenja te sponzorirana predstavljanja gospodarskih subjekata. Očekivani su rezultati konferencije uspješno spašanje iskustava i znanja pojedincaca, tvrtki i institucija kako bi se unaprijedilo hrvatsko društvo kroz poticanje suradnje i razmjene znanja. U cilju popularizacije grana znanosti koje se bave očuvanjem vodnog bogatstva Republike Hrvatske u sklopu se konferencije provode i dva natječaja za studentice i studente preddiplomskih, diplomskih i integriranih studija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, svih znanstvenih i umjetničkih područja: Natječaj za dodjelu nagrada za najlepšu studentsku fotografiju na temu Svjetskog dana voda i Natječaj za dodjelu nagrada za najbolji studentski rad na temu Svjetskog dana voda.

Medunarodni znanstveno-stručni skup „Hranom do zdravlja“ organizira se od 2008. godine i okuplja eminentne stručnjake iz akademiske zajednice, stručnjake iz industrije, farmaceute, liječnike i sve druge kojima su u središtu zanimanja hrana i utjecaj hrane na zdravlje u bilo kojem

aspektu. Do sada se održavao u Tuzli, Splitu i Osijeku. U organizaciju su uključene institucije koje svaka na svoj način pokrivaju skup, a njihov broj i pripadnost različitim znanstvenim i stručnim područjima potvrđuju važnost teme i daju posebnu interdisciplinarnost ovome skupu. Skup se odvija kroz plenarna, usmena i posterska priopćenja u sekcijama: Nutricionizam, Dijetetika i dijetoterapija, Funkcionalna hrana i dodaci prehrani, Zdravstvena sigurnost hrane, Analiza hrane, Proizvodnja zdravstveno sigurne i nutritivno vrijedne hrane te Hrana i turizam.

Medunarodni kongres „Flour-Bread“ i hrvatski kongres tehnologa proizvodnje i prerade brašna „Brašno-Kruh“ održava se od 1997. godine i dugogodišnja je smotra hrvatske i inozemne znanstvene i stručne djelatnosti iz područja tehnologije proizvodnje i prerade žita i brašna. Kongres je ujedno i prigoda susreta, razmjene iskustava i uspostave suradnje među sudionicima s visokim učilišta, instituta i iz gospodarstva. Odvija se kroz plenarna i pozvana predavanja, usmena i posterska priopćenja, ali i kroz radionice sa stručnim predavanjima. Neke su od tema koje kongres uključuje: ople-

menjivanje i kvaliteta žitarica, skladištenje i tehnologija mljevenja, analitičke i reološke metode, pekarstvo, poboljšivači i aditivi, škrab i modificirani škrabovi, ekstrudirani proizvodi i tjestenina, keksarski i slastičarski proizvodi, nutritivna kvaliteta žitarica, sigurnost proizvoda od žitarica, funkcionalni proizvodi od žitarica te žitarice kao obnovljivi izvori energije.

Medunarodni znanstveno-stručni skup „Food Industry By-Products“ novi je skup u organizaciji PTFOS-a od 2020. godine. Cilj je skupa uputiti na problematiku nastanka, zbrinjavanja i iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije kroz interdisciplinarni pristup. Industrija hrane i pića globalno je jedan od najvećih industrijskih sektora, a istodobno proizvodnja hrane, počevši od poljoprivrede pa do finalizacije, ima iznimno velik utjecaj na okoliš i to preko uporabe resursa kao i preko emisije u okoliš. Tijekom proizvodnje hrane nastaje važna količina nusproizvoda koji uglavnom predstavljaju opterećenje industriji, a u najboljem slučaju problem se rješava uporabom u hranidbi stoke. Budući da je riječ o velikoj količini materijala koji je zbog svojeg sastava jako podložan kva-

renju, a koji često sadrži tvari koje se mogu upotrijebiti kao vrijedne sirovine u proizvodnji različitih prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, energije i na druge načine kvalitetnije iskoristiti, provode se brojna istraživanja koja su na tome području urodila nizom rješenja - od uporabe nusproizvoda prehrambene industrije u izolaciji različitih bioaktivnih sastavnica, proizvodnji biogoriva, preko hranidbe stoke do proizvodnje proizvoda za ljudsku prehranu, obogaćenih bioloski vrijednim sastojcima i sa smanjenom kalorijskom vrijednošću i sl.

Medunarodna studentska „GREEN“ konferencija održava se od 2018. godine u Osijeku i okupljanje je studenata prirodnih, biomedicinskih, tehničkih, biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti, iz Hrvatske i drugih zemalja, u cilju razmjene i nadogradnje njihovih znanja te promocija višedisciplinarnog pristupa području zaštite okoliša, primjene smjernica održivog razvoja te ostvarivanju zdravijeg načina života. Rad konferencije odvija se kroz plenarna predavanja, usmena i posterska priopćenja, kroz sekcije: Prirodne znanosti, Biomedicina i zdravstvo, Tehničke znanosti, Biotehničke znanosti, Društvene

znanosti, Humanističke znanosti te Interdisciplinarno područje znanosti.

Znanstveni skup „Dan mladih istraživača“ održava se u Osijeku od 2018. godine radi okupljanja mladih znanstvenika i istraživača Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji pripadaju srodnim područjima znanosti. Skup pruža priliku mladim istraživačima (doktorandima i poslijedoktorandima) predstavljanje svojih rezultata istraživanja, upoznavanje i razmjenu ideja te prikupljanje novih znanja i iskustava. Na skupu se mlađi istraživači mogu predstaviti usmenim izlaganjem znanstvenih istraživanja nastalih izradom doktorske disertacije i ili sudjelovanja na znanstvenim projektima. Misao je vođila organiziranja skupa „Dan mladih istraživača“, osim poticanja interdisciplinarnosti, omogućiti razmjenu i stvaranje novih ideja i prijateljstava te uvelike doprinijeti stjecanju znanja, vještina i kompetencija neophodnih za rad na znanstveno-istraživačkom i nastavnom polju.

Noć znanosti na PTFOS-u popularizacijska je aktivnost kojoj je cilj popularizacija znanosti, odnosno približavanje i prilagodavanje znanstvenih sadržaja STEM područja učenicima srednjih i osnovnih škola, ali i ostaloj zainteresiranoj publici. Cilj je prije svega motivirati mlade ljude za istraživanje i stjecanje novih znanja. Organizira se na PTFOS-u od 2017. godine gdje profesori, asistenti, istraživači i studenti Fakulteta osmišljavaju niz zanimljivih radionica i predavanja. Radionice su ponajprije namijenjene učenicima srednjih škola koji su i mogući budući studenti Fakulteta. Eksperimenti kroz program radionica uključuju različite kemijske pokusne, prehrambene tehnologije, senzorske analize i zdravu prehranu, ali i razvoj biljne kozmetike. Program je osmišljen u svrhu promocije i približavanja znanstveno-istraživačkog rada ponajviše srednjoškolcima, a time i privlačenja srednjoškolaca, posebice nadarenih, za nastavak obrazovanja u STEM području (biotehničkim i prirodnim znanostima).

„Škola kemije na PTF-u“ organizira se na PTFOS-u od 2016. godine u obliku radionica namijenjenih učenicima trećih razreda osječkih gimnazija. Program radionica osmišljen je kao promidžbeno-edukacijski prikaz osnova rada u kemijskom laboratoriju kroz razne zanimljive eksperimente. Eksperimenti koje program uključuje jednostavni su, zanimljivi i prilagođeni učenicima gimnazija koji se u svojem dosadašnjem školovanju nisu susreli s radom u kemijskom laboratoriju. Nizom eksperimenata učenicima se teži na zanimljiv način predočiti što rad u kemijskom laboratoriju podrazumijeva. Radionice obuhvaćaju zanimljive pokuse koje učenici samostalno izvode pod nadzorom nastavnika, asistenta i tehničara Fakulteta. Zanimanje učenika ujek je veliko, s pozitivnim komentarima učenika kao i nastavnika osječkih gimnazija. Učenici se također imaju priliku upoznati i s istraživanjima koja se provode na Fakultetu u sklopu brojnih znanstveno-istraživačkih projekata, završnih, diplomske i doktorske radova kao i sa suvremenom znanstveno-istraživačkom opremom koja se koristi na Fakultetu.

Provedba studentskih projekata otežana zbog koronavirusa

Stjepan ČURČIĆ

Od ove godine provode se ukupno tri natječaja za financiranje studentskih projekata, natječaji Studentskog centra u Osijeku u veljači i lipnju te natječaj Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u travnju, na koje se mogu prijaviti studentski zborovi sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (fakulteta i Akademije), studentske udruge (udruge građana registrirane na Sveučilištu kao studentske) i studenti pojedinci koji samostalno provode projekt.

Fond za raspodjelu sredstava Studentskog zbora formira se uplatama studenata u iznosu 30 kuna po studentu pri upisu u akademsku godinu, a fond Studentskog centra u Osijeku formira se izdvajanjem 0,5 % naknade pri obavljanju studentskih poslova svih redovitih i izvanrednih studenata koji se koriste posredovanjem studentskog servisa, što godišnje ukupno daje više od milijun kuna raspolaživih sredstava za raspodjelu putem natječaja.

- Natječajima Studentskog zbora i Studentskog centra za studentske projekte u 2020. godini raspodijeljeno 939 421 kuna

Ove godine od ukupnog rasploživog iznosa na prijavljenih 120 studentskih projekata raspodijeljeno je 939 421 kuna, a od ove godine i cijeli je sustav prijave digitaliziran te se obavlja na mrežnoj platformi unios.hr gdje prihvativi prijavitelji, tj. studentski zborovi sastavnica, studentske udruge i studenti pojedinci u natječajnom roku unose svoje podatke, podatke o programu, troškovnik programa i potrebne priloge kako bi prema natječajnim uvjetima prijava bila pravovaljana.

Mrežnu platformu za prijave izradila je Udruga Interaktivna koja je sredstva potrebna za izradu dobila iz natječaja za financiranje studentskih aktivnosti Studentskog centra u Osijeku. Tendenciju digitalizacije natječaja Studentski zbor Sveučilišta imao je već nekoliko godina pa su se tako projektni

prijedlozi unazad dvije godine dostavljali e-poštom, a iako je proces bio olakšan, i dalje se nije moglo reći da je prijava projekata na natječaj bila digitalizirana. Glavni cilj digitalizacije je prijave studentskih programa na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku jest pojednostavljinje procesa predaje i zaprimanja projektnih prijedloga. Takav oblik prijave studentskih programa uvelike će olakšati proceduru i prijaviteljima i povjerstvima za evaluaciju.

Zbog epidemioloških mjeri i ograničenja broja posjetitelja i sudionika na svim aktivnostima, mnogim projektima otežana je ili onemogućena provedba pa su brojni odgođeni za iduću godinu ili pak otkazani čime su znatno osiromšene izvannastavne aktivnosti na Sveučilištu. Nadamo se da to neće obeshrabriti studente i studentske organizacije u prijavljivanju i organizaciji svojih programa za iduću godinu te da čemo i na sljedećim natječajima imati velik broj prijavljenih programi što bi nam jamčilo bogat izvannastavni život na Sveučilištu u Osijeku.

Objavljeni rezultati Natječaja za Erasmus+ odlaznu mobilnost studenata za akademsku godinu 2020./2021.

Lidija GETTO

Ovogodišnji natječaj za Erasmus+KAI mobilnost studenata zaključen je 6. ožujka 2020. godine. Na natječaj su se prijavila 153 studenata i to 69 studenata za studijski boravak u inozemstvu te 84 studenta za stručnu praksu u inozemnim tvrtkama. Kao i ranije, i ove godine je Povjerenstvo za Erasmus+ program mobilnosti provelo postupak evaluacije prijava studenata. Osnovni kriteriji evaluacijskog postupka su akademski uspjeh studenata, prosjek ocjena

iz stranog jezika tijekom studija i pismo motivacije. Od zaprimljene 153 prijave studenata, 146 prijava je pozitivno ocijenjeno, od kojih je 67 prijava prihvaćeno za realizaciju i finansiranje studijskog boravka u inozemstvu, a 79 prijava je prihvaćeno za realizaciju i finansiranje stručne prakse. Najviše pozitivno ocijenjenih prijava je s Filozofskog fakulteta i Akademije za umjetnost i kulturu.

Sve nas veseli činjenica da su i u ovom Natječaju interes za Erasmus+ mobilnost pokazali studenti gotovo svih sastavnica Sveučilišta u Osijeku. Valja podsjetiti da naši studenti imaju mogućnost realiziranja Erasmus+ mobilnosti na više od 500 inozemnih visokoškolskih ustanova s kojima Sveučilište u Osijeku ima potpisani Erasmus+ ugovor. Kada govorimo o državama koje studenti biraju kao destinaciju mobilnosti, najveći interes iskazali su za studij i praksu na sveučilištima u Španjolskoj, Portugalu, Njemačkoj i Austriji.

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek ostvario je najveći broj mobilnosti u programu CEEPUS u Republici Hrvatskoj u akademskoj 2019./2020. godini

FAZOS zasjeo na vrh CEEPUS programa u Hrvatskoj

Vlatka ROZMAN,
Daniel HAMAN

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek u akademskoj 2019./2020. godini ostvario je najveći broj odlaznih i dolaznih mobilnosti u programu CEEPUS u Republici Hrvatskoj. Riječ je o 23 dolazne i 27 odlaznih mobilnosti što čini sveukupnu brojku od ravno 50 mobilnosti. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek član je CEEPUS programa putem Agriculture and Environment in the 21st Century - @groen mreže od akademске 2011./2012. godine. CEEPUS program Fakulteta ozbiljnije je zaživio 2016./2017. godine, a akademске godine 2017./2018. Fakultet prvi put dolazi među vodeće ustanove u Hrvatskoj. S novom akademskom 2020./2021. godinom Fakultet je aktivan u četirima mrežama:

- CIII-HU-0003-16-2021 – Agriculture and Environment in the 21st Century - @groen
- CIII-SK-1018-06-2021 – Biology, Biotechnology and Food Sciences
- CIII-SK-0405-12-2021 – Renewable energy sources
- CIII-HR-1302-03-2021 – Research and Education of Environmental Risks

CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies - Srednjoeuropski program razmjene za sveučilišne studije) regionalni je program akademске mobilnosti. Srednjoeuropski program razmjene započeo je s provedbom 1. prosinca 1994. godine kada je na snagu stupio Ugovor o programu CEEPUS, sklopljen u Budimpešti 1993. godine. Hrvatska je potpisala Ugovor CEEPUS 1995. godine, a uz Hrvatsku u programu

mu tradicionalno sudjeluju Albanija, Austrija, Bugarska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Česka, Mađarska, Makedonija, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija, Kosovu i Moldavija. Programu CEEPUS prvenstveno je cilj promicanje mobilnosti unutar CEEPUS mreže. CEEPUS mrežu čine najmanje tri člana iz najmanje triju država članica CEEPUS-a pri čemu jedan član ima ulogu koordinatora mreže. U praksi je broj članova unutar mreže mnogo veći. Koordinatori i partneri mogu biti visoka učilišta i njihove sastavnice. Osim mobilnosti koje se ostvaruju kroz mreže, u okviru CEEPUS-a moguće je ostvariti i mobilnosti izvan mreža (slobodnjaci, odnosno freemoveri). Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek postigao je taj uspjeh zahvaljujući i odličnoj suradnji s Nacionalnim uredom za CEEPUS u Zagrebu i voditeljicom ureda Tanjom Veljak.

Provedba projekta „Odgovor ozime pšenice na biotičke i abiotičke stresove izazvane klimatskim promjenama“

Stjepan ČURČIĆ

NEPOVOLJNI KLIMATSKI UVJETI

Zbog nepovoljnih klimatskih promjena, ugrožen je sektor poljoprivrede koji je ključan za razvoj gospodarstva. Produktivnost proizvodnje usjeva relativno je niska, a urodi osnovnih poljoprivrednih kulturna ispod su europskih razina. Sve češće suše, koje u projektu dolaze svakih tri do pet godina, rezultiraju značajnim štetama u proizvodnji pšenice što, ovisno o njihovu intenzitetu i trajanju, može smanjiti urod usjeva 20 - 70 %. Zbog nepovoljnih klimatskih uvjeta ili lošijih svojstava tla u nekim dijelovima Hrvatske, poljoprivredni proizvođači smanjili su svoju poljoprivrednu djelatnost ili su je čak u cijelosti napustili. Istovremeno okolišni uvjeti doprinose stvaranju bolesti koje se mogu proširiti i uzrokovati epidemije na usjevima pšenice što rezultira smanjenjem prinosa i kvalitete. Kad dođe do zaraze zbog kompleksne prirode interakcija domaćin/patogen/okolina, teško ju je nadalje kontrolirati. Bolesti mogu smanjiti urodu i do 80 %, a pojavnost žute hrde na području RH, i šire, dodatan je razlog za zabrinutost.

- Poljoprivredni institut Osijek u suradnji s Odjelom za biologiju, Prehrambeno-tehnološkim fakultetom i Institutom Ruđer Bošković provodi projekt „Odgovor ozime pšenice na biotičke i abiotičke stresove izazvane klimatskim promjenama“

du i prehrambeno-preradivačku industriju, posebno kroz razvoj novih sorti tolerantnih prema okolišnim stresovima uzrokovanim klimatskim promjenama čemu je ovaj projekt i usmjerjen. Sve istraživačke aktivnosti kao što su postavljanje pokusa u stakleniku i polju, odabir materijala, mjerenje agronomskih svojstava i karakteristika kvalitete, učinkovitosti fotosinteze, fiziološkog odgovora u pogledu antioksidacijskog i hormonskog sustava ili ekspresije gena na molekularnoj razini i sl. pratit će istraživački tim koji čine stručnjaci voditelja i partnera.

STVARANJE NOVIH SORTI

Projekt je uskladen sa Strategijom Europa 2020, njezinim prioritetom „pametan rast“ i

Predstavljen novi znanstveni časopis New Theories/Neuen Theorien/Nove teorije

INTERDISCIPLINARNOST I ORIGINALNOST U FOKUSU

Krešimir PURGAR

U srijedu, 1. srpnja u Galeriji Knifer predstavljen je novi znanstveni časopis Akademije za umjetnost i kulturu Nove teorije. Časopis će objavljivati izvorene znanstvene članke iz područja znanosti o umjetnosti, tj. iz polja teatrologije i dramatologije, teorije likovnih umjetnosti, filmologije, muzikologije i etnomuzikologije te znanosti o umjetnosti kao opće problematike. „Premda prvenstveno slijedi nomenklatura znanosti o umjetnosti, časopis posvećuje pozornost originalnim uvidima iz interdisciplinarnih područja umjetnosti i znanosti kao i svim drugim člancima, neovisno o užem području ili polju, koji na teorijski relevantne načine pridonose razumijevanju problematike vizualnih i izvedbenih umjetnosti, muzikologije, kazališta, filma te komunikacijskih medija općenito“ - precizan je prodekan za

znanost i projekte Akademije za umjetnost i kulturu izv. prof. dr. sc. Krešimir Purgar. Uredništvo časopisa obraća posebnu pozornost na članke koji donose originalne uvide u znanstveno proučavanje umjetničkih, vizualno-komunikacijskih i medijskih fenomena te tako remete status quo u određenom polju ili temi. Također, favoriziraju

ra pristupe koji klasičnu umjetnost predstavljaju u novome svjetlu ili iz perspektive radicalno promijenjene stvarnosti novih medija, digitalnih tehnologija vizualizacije i tehnoinovacija. Časopis nastoji sagledavati problematiku slike, zvuka, pokreta, tijela, umjetnosti i artefaktualnosti iz interdisciplinarnih, multidisciplinarnih i metadisciplinarnih perspektiva, a upotrijebljene tradicionalne i/ili inovativne znanstvene metode sagledava u kontekstu uvjerenjivosti metodoloških postupaka i originalnosti uvida.

Želja je Novih teorija profilirati se u idućem razdoblju kao najrelevantnije znanstveno glasilo u području znanosti o umjetnosti u Hrvatskoj te kao kompetentan časopis u istočnoj i jugoistočnoj Europi.

Prvi broj možete pronaći na poveznici http://www.uaos.unios.hr/wp-content/uploads/2020/06/New_Theories_1_2019.pdf.

RAZGOVOR

doc. art. Branko Čegec,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Igor MAVRIN

Dosadašnji razvoj situacije pokazuje da smo potpuno isti ili gori i da ne čitamo ništa više, gledajući globalno, nego inače. Odnosno, čitaju oni koji i inače čitaju. Ljudi koji ne čitaju nikakav apokaliptični scenarij ne može natjerati na čitanje. (...) Nadam se da će ovaj tehnološki projektirani eskapizam ipak pokrenuti mehanizme otpora i da čovjek neće pristati na samoukinuće, odustajanje od sebe kao, nekad se govorilo, cijelovite osobnosti.

▼ Vaš profesionalan rad spaja više različitih smjerova, no svaki od njih na neki je način povezan s književnošću. Internetske vas tražilice prepoznaju kao pjesnika, eseista, kritičara i izdavača, a poznato nam je da ste i profesor, odnosno predavač na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku. Kako ti različiti segmenti vaše (profesionalne) osobnosti funkcionišu jedinačno, a kako u cjelinu?

Nikad, zapravo, nisam svoje različite interese doživljavao odvojeno. Čini mi se da je sve što sam u životu radio bilo, u najširem smislu, na istim frekvenčijama: u svemu tome pronalažio sam točke dodira, točke dobrih vibracija, korespondencije, točke razvoja nekih mojih ideja ili, jednostavno, impulse koji su me poticali na „kretanje“ putem s mnogo rukavaca, prilaza i prolaza u koje sam morao zaviriti pa se onda u nekim od njih zadržati dulje ili kraće.

▼ Koja vam je od tih karijera osobno najdraža, ako uopće možete izdvajati jednu?

Vjerojatno sam na ovo pitanje već djelomice odgovorio u prethodnom odgovoru. U svemu što sam radio pronalažio sam neki svoj prostor, prostor svojega zadovoljstva. To ne znači da nije bilo loših procjena, promašaja, iznevjeravanja. Ne bih rekao razočaranja jer to jednostavno nije moj odnos prema svijetu. U različitim kontekstima funkcionišu u skladu sa svojim mogućnostima. Ne možemo u svakom trenutku biti jednak dorasli svim situacijama i izazovima. Gotovo sve što sam u životu radio, radio sam zato što sam volio. Drugih sam se stvari klonio koliko je bilo moguće. Ne ide mi nikako s nametnutim stvarima!

▼ Posljednji mjeseci bili su prilično neizvjesni u cijelom svijetu. Globalna pandemija COVID-19 vezala je suvremenu civilizaciju uz domove. Vjerujete li da je nedostatak vanjskih distrofika potaknuo i neku malu revoluciju čitanja? Čitaju li ljudi danas dovoljno?

Ma, to je također medijska smicalica kao i ona da ćemo nakon ovoga, ako ikada prode,

Gotovo sve što sam u životu radio, radio sam zato što sam volio

MLADI LJUDI I DALJE POSTAVLJAJU BITNA PITANJA I TRAGAJU ZA ODGOVORIMA

DANJU RJEŠAVAM
PREPREKE, A NOĆU PIŠEM

▼ Katalog Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu prepoznaće čak 188 različitih bibliografskih jedinica s Vašim imenom, u nekom obliku autorstva ili koautorstva, odnosno uredništva. Iza tog uspjeha staje desetljeća rada. Koliko prosječno sati dnevno radite i kako je organiziran jedan prosječan radni dan?

Ispast će da stalno nešto relativizam, ali ja nikad precizno ne organiziram svoje vrijeme. Pokušavam ga koncipirati oko prioriteta, neizbjegljivih ili neodgodivih stvari. Volem mogućnost oslobađanja vremena samo za sebe i svoje ideje, ali to pripada određenoj vrsti privilegije koja također proizlazi iz mojih izbora. Često radim stvari „u zadnji čas“, ali to znači da ču za radnim stolom provesti onoliko koliko je potrebno da bih dospio do točke moguće dovršenosti. Inače sam noćni tip: danju radim, „dnevne poslove“, preskačem prepreke i rješavam „tekuća pitanja“. Noću pišem.

ni, a kako na izdavaštvo kao gospodarsku djelatnost na drugoj?

Obrnutim redoslijedom: za izdavaštvo je to definitivno prava katastrofa, s još uvijek ne-sagledivim posljedicama. Život knjige prati tzv. književni život, sva događanja preko kojih knjiga pronalazi put do potencijalnog čitatelja: promocije, festivali, sajmovi... Sve je to sada jako reducirano i sveđeno na simboličku razinu održavanja, mrežna posredovanja koja, a vidjeli smo to i u našem poslu na fakultetima, ne može zamijeniti život. Tek sad vidimo koliko smo lako i olako prihvati simulakrum teorijski; doslovno preko noći praktični život pretvorio nam se u simulakrum.

▼ Što ste čitali u mjesecima provedenim u karanteni?

Čitao sam ponajviše tekstove vezane uz dio mojih profesionalnih izbora, onih koji me zaokupljaju kao urednika, ali uspio sam pročitati i nekoliko knjiga suvremene poezije, nekoliko također suvremenih romanova, a bila je tu i poprilična hrpica studenčkih radova s kolegija Kreativno pisanje i Oblikovanje poetskog teksta.

▼ Prema Vašoj procjeni, kako će se pandemija odražiti na suvremeno književno stvaralaštvo na jednoj strani

▼ Vjerujete li da knjige u digitalnom obliku mogu zamijeniti klasičnu knjigu?

Jednostavno ne mogu pristati na projekciju u kojoj će digitalna knjiga zamijeniti tiskanu. Mislim da je i to jedan ekskapsistički pristup. Uvjeren sam da u konkretnom slučaju stvari ne smiju biti postavljene u odnos ili-ili, nego i-i. Važnost suživota tiskane i digitalne knjige uvelike nadilazi projekcije IT businessa koji već godinama marketinškom agresijom nameće tezu o kraju tiskane knjige i prevlasti ePUB izdanja. Mislim da je dovoljno zaviriti u prodajne statistike i vidjeti odnose, bez obzira na količinu novca i marketinšku beskrupuloznost IT industrije.

▼ Posljednje dvije godine predajete studentima osječke Akademije za umjetnost i kulturu. Možete li nam reći nešto o kolegijima na kojima radite i kakva su vam iskušta s osječkim studentima?

Nakon skoro tri desetljeća vođenja radionica kreativnog pisanja, na Akademiju sam došao zbog novopokrenutih kolegija iz područja kreativnog pisanja, a s kolegom Tomislavom Levakom držim i kolegije vezane uz javni nastup. Velika je razlika u odnosu na radionice kreativnog pisanja utoliko što su na njima ljudi kojima je pisanje izbor, za razliku od fakulteta na kojima je studentima kreativno pisanje dio studijskog programa što me prije dolaska na Akademiju pomalo zabrinjavalo. No čini mi se da s dobrim dijelom studenata dosta brzo pronađuam neki pozitivan prostor, i za njih i za sebe kreativno poticajan, i da se velika nepoznanica često uspije pretvoriti u zanimljivu i uzbudljivu potragu s iznenadujućim, ali uglavnom i vrlo pozitivnim ishodom.

▼ Na početcima svoje karijere uređivali ste književne rubrike u studentskim, odnosno omladinskim časopisima Polet i Pitanja. Imali danas poleta u mladim načinima kad je u pitanju pisanje za takvu vrstu medija? Postavljaju li mlađi sebi i drugima prava pitanja?

Svi smo različiti pa je i o studentima nemoguće govoriti općenito, bez nijansi. Među njima postoje sjajni, zainteresirani, znatiželjni mlađi ljudi koji žele iskušati svoje potencijale u svakom prostoru slobode koji im se otvori. Mislim da je to veći dio studenata koji su došli s nekom konkretnom idejom i s nekim očekivanjima na Akademiju. Logično je da ima mnogo i onih drugih koji još uvijek pokušavaju prepoznati vlastite sklonosti i odlučiti jesu li na pravom mjestu. Prema mojoj iskustvu mnogi i od tih mlađih ljudi znaju postaviti bitna pitanja i biti uporni u potrazi za odgovorom, a to je ohrabrujuće. Inače, kad ste već spomenuli nekadašnje omladinske medije, mislim da bi postojanje takvih prostora danas, tiskanih, virtuelnih, elektroničkih (radio i TV) bilo iznimno važno upravo za studente AUK-a.

impressum

• Uprava: Bojan DIVJAK (predsjednik), Ivan ŠIMIĆ, (član) • Glavni urednik: Bojan DIVJAK • Uredništvo Sveučilišnog glasnika: prof. dr. art. Robert RAPONJA, Tomislav LEVAK, mag. cult., dr. sc. Damir ŠPANIĆ, Lidija Getto, prof. univ. spec., mr. sc. Dragica STEINDL, Kristina KOVAČEVIĆ, Maša NIKOLIĆ • Lektor: doc. dr. sc. Borko BARABAN • Fotografije: Davor KIBEL, Gojko MITIĆ, Gordan PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Josip ŠERI, Željko ŠEPIĆ, Andrea ILAKOVAC i arhiva Glasa Slavonije • Grafički urednik: Ivana KAINZ • Grafička priprema: Odjel grafičke pripreme • Voditeljica marketinga: Marina KRIVIĆ

Goran TANACKOVIĆ

Filozofski fakultet Osijek jedna je od najkompleksnijih saставica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, i to ne samo kada je u pitanju brojnost i raznovrnost preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studijskih programa koji se na njemu izvode već i po broju i raznovrsnosti skupova i drugih znanstvenih aktivnosti koje se na njemu organiziraju i održavaju s dugogodišnjom tradicijom. Stoga ćemo u nastavku predstaviti različite međunarodne znanstvene i stručne skupove koji se održavaju na Filozofskom fakultetu Osijek, odnosno u (su)organizaciji njegovih ustrojbenih jedinica.

Znanstveno-stručni skup „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“

Na Odsjeku za psihologiju od 2006. godine do danas održava se znanstveno-stručni skup čiji su sudionici brojni istraživači iz Republike Hrvatske i drugih država, a organizatori su mu Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Osijek i Društvo psihologa Osijek.

Od 2006. do 2014. godine skup se održavao krajem studenoga, odnosno početkom prosinca (njegovo održavanje vezivalo se uz Dan grada Osijeka) svake druge godine i trajao je po dva dana, a u tome razdoblju bio je posvećen pitanjima nasilja. Od 2016. godine skup nosi naziv „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“ i traje po tri dana, a održava se i nadalje svake druge godine, obično u veljači. Naglasak mu je na multidisciplinarnom pristupu, odnosno prezentiranju znanstvenih i stručnih aktivnosti i istraživačkih saznanja, kao i na integraciji znanja i suradnje s ciljem najboljega preventivnoga djelovanja na različitim područjima života u zajednici. U održavanju skupa u projektu sudjeluje oko 150 sudionika, od čega je manji dio aktivnih izlagачa, a nešto veći dio recipijenata s područja različitih struka (psiholozi, defektolozi, liječnici, pedagozi, djelatnici Policije (razne stuke), predstavnici HZJZ-a, AZOO-a, Županije i Hrvatske psihološke komore).

Ove je godine tako od 13. do 15. veljače na Filozofskom fakultetu Osijek održan i VIII. znanstveno-stručni skup „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“ s ukupno 90 izlaganja i više od 200 sudionika koji su u njegovu radu sudjelovali kroz 3 dana, a među kojima je bilo oko 120 psihologa. Također, uz dosadašnje organizatore - Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Osijek i Društvo psihologa Osijek - ove godine skup je održan u suorganizaciji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, Agencijom za odgoj i obrazovanje i Hrvatskim psihološkim društvom, a po prvi je put uključivao i studentsku sekciju i studentske radionice, čime su se u njegovu organizaciju aktivno uključili studenti Psihologije Filozofskog fakulteta Osijek.

Medunarodni znanstveni i stručni skup „Mogućnosti očuvanja madarskog kao materinskog jezika na periferiji madarskog govornog područja“

Na Filozofskom fakultetu Osijek

Međunarodni znanstveni i stručni skupovi na Filozofskom fakultetu Osijek

je 21. i 22. listopada 2016. održan je i međunarodni znanstveni i stručni skup pod nazivom „Mogućnosti očuvanja madarskog kao materinskog jezika na periferiji madarskog govornog područja“. Skup su organizirali Katedra za madarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek, Institut za jezik Glotta i Međunarodna jezikoslovna istraživačka mreža Termini koja ove godine slavi 15 godina postojanja. U znanstvenom dijelu skupa sudjelovali su akademici, autori normativnih priručnika, autori školskih i sveučilišnih udžbenika, znanstvenici s područja jezikoslovija i metodike madarskog jezika. U stručnom dijelu skupa sudjelovali su znanstvenici iz pet država zajedno s nastavnicima i pedagozima iz madarskih škola. Nastavnici i pedagozi imali su priliku iz prve ruke razgovarati s eminentnim stručnjacima s područja metodike nastave madarskog jezika i znanstvenicima jezikoslovima kojima su mogli postaviti pitanja iz prakse i podijeliti iskustva o problemima u nastavi madarskog jezika, koji je u Republici Hrvatskoj jezik jedne manjinske skupine, ali udžbenici i programi često ne olakšavaju problematične situacije u njegovu poučavanju. Cilj skupa bio je potaknuti rasprave o očuvanju madarskog kao materinskog jezika u kontekstu manjinskog jezika, a naveden je i u Katalogu stručnog usavršavanja nastavnika madarskog jezika.

Medunarodna stručna konferencija „Komunikacija i jezik II - Manjine kako ih vidimo i čujemo“

Druga po redu međunarodna i stručna konferencija „Komunikacija i jezik“ održana je od 22. do 23. studenoga 2018. godine na Filozofskome fakultetu Osijek pod nazivom „Manjine kako ih vidimo i čujemo“. Riječ je o nastavku započetoga niza konferencijskih je zavjetnikovih skupova, čiji je glavni organizator Institut za jezik Glotta, a suorganizatori su mu Katedra za madarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek, Madarska jezikoslovna istraživačka mreža Termini (Madarska) i Institut za jezik Imre Samu (Republika Austrija), dok je stručni podupiratelj skupa pečuški orgranačak Madarske akademije znanosti. Prvoga dana skupa raspisivalo se o pitanjima stručnoga prevodenja u području prava, državne administracije i pravosuđa te medija, a izlagaci iz Hrvatske, Madarske, Srbije i Austrije održali su i nekoliko predavanja o manjinama u medijima. Drugoga dana skupa izlagaci su bili apsolventi i diplomirani studenti Katedre za madarski jezik i književnost, koji su pod mentorstvom svojih profesora predstavili rezultate vlastitih istraživanja, a organizaciju ove konferencije, kao i njezina trećega dijela, koji je održan 6. i 7. prosinca 2019. godine, novčano je poduprla Fondacija Betelen Gábor Zrt.

Međunarodni skup „Od geografske lingvistike do geografske onomastike“

Širina konferencije s područja geografske lingvistike, koja je održana 24. i 25. svibnja 2018. godine, zrcali se prije svega u raznovrsnosti znanstvenih područja iz kojih dolaze njezini sudionici: lingvisti, geografi, geoinformaticari, istraživači društvenih kontakata, kulturni antropolozi i povjesničari kulture te povjesničari, etnografi i stručnjaci za arhivsku gradu koji proučavaju migracije i manjinska pitanja. Domaćini skupa bili su Filozofski fakultet Osijek i Institut za jezik Glotta, a suorganizatori i partneri u njegovu održavanju bili su Katedra opće i madarske lingvistike Filozofskog fakulteta Sveučilišta Babeš-Bolya iz Cluj-Napoce te Katedra madarske lingvistike Sveučilišnog kampusa Savaria Filozofskog fakulteta Sveučilišta Eötvös Loránd. Konferenciji je stručnu potporu pružilo i Madarsko lingvističko društvo.

Znanstveni skup „Od norme do uporabe“

Katedra za suvremeni hrvatski jezik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost svake dvije godine na Filozofskom fakultetu Osijek organizira znanstveni skup Od norme do uporabe, a ukoricevni su dokazi znanstvene relevantnosti dosada održanih skupova zbornici radova: Od norme do uporabe 1 (2018.) urednice Jadranske Mirkote i Od norme do uporabe 2 (2020.) urednice Maje Glušac. Osnovna je tema skupa posvećena normativnim pitanjima hrvatske jezične povijesti i suvremenosti na svim jezičnim razinama, kao i pitanjima odnosa standardnih i ne-standardnih idiomu te utjecaja stranih jezičnih sustava na hrvatski. Prvog dana skupa raspisivalo se o pitanjima stručnoga prevodenja u području prava, državne administracije i pravosuđa te medija, a izlagaci iz Hrvatske, Madarske, Srbije i Austrije održali su i nekoliko predavanja o manjinama u medijima. Drugoga dana skupa izlagaci su bili apsolventi i diplomirani studenti Katedre za madarski jezik i književnost, koji su pod mentorstvom svojih profesora predstavili rezultate vlastitih istraživanja, a organizaciju ove konferencije, kao i njezina trećega dijela, koji je održan 6. i 7. prosinca 2019. godine, novčano je poduprla Fondacija Betelen Gábor Zrt.

matski blok: s obzirom na dvije obilježnice - 730 godina od proglašenja Vinodolskoga zakonika (1288.) i 175 godina od njegova prvotiska u Kolu (1843.) - glavna je tema skupa bila posvećena jezičnoj stilizaciji administrativnih tekstova. Naime Vinodolski je zakonik najstariji hrvatski zakonski tekst koji se ubraja među najstarije europske pravne dokumente pisane narodnim jezikom. Tekst je sačuvan u prijepisima, od kojih je najstariji iz 16. stoljeća, a prvi ga je izdao Antun Mažuranić 1843. u časopisu Kolo latinskih transliteracijom („kako je u rukopisu“) i transkripcijom („kako se čita“). U vezi sa središnjom temom skupa dva su plenarna izlaganja održale znanstvene savjetnike s Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje: dr. sc. Milica Mihaljević govorila je o nazivlju i razvoju osobnoga podstila administrativnoga funkcionalnog stila, a dr. sc. Lana Hudeček svoje je izlaganje posvetila leksikografskoj obradi administrativizmana. Na skupu su sudjelovala 24 znanstvenika te je izloženo 17 radova, a s obzirom na nepredvidive okolnosti i epidemiološku situaciju ovogodišnji je skup Od norme do uporabe 3, koji se trebao održati u rujnu 2020. godine, odgoden za sljedeću godinu.

Tri desetljeća „Kralježnih dana u Osijeku“

Čuvena hrvatska teatrološko-kazališna manifestacija „Kralježni dani u Osijeku“, na kojoj međunarodna znanstvena i stručna sudjelovanja nisu bila rijetkost, proslavila je početkom prosinca prošle godine tri desetljeća postojanja. Pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske te uz utemeljitelje Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta HAZU i Filozofski fakultet Osijek, Kralježni su dani proslavili jubilej uz umjetnički dio programa: izložbu posvećenu povijesti osječkih Kralježnih dana, kroz niz kazališnih izvedbi od kojih valja izdvojiti Bez trećega M. Begovića u izvedbi Gala teatra, šibensku Ledu M. Kraljež u režiji B. Srvtana te autorski projekt Selme Mehić i Maje Dušinović Kralježina Saloma. Struč-

no-znanstveni segment Dana bio je vezan uz promocije recentne hrvatske teatrološko-dramatološke literature, preciznije, promovirane su sjajne knjige Lucije Ljubić Od prijestupnice do umjetnice, Maje Đurinović Taj tvrdoglav plesni vitalizam i Zlatka Svibena Od Bele do Isabelli, uz zbornik s prošlogodišnjim Kralježnim dana. Središnji, znanstveni dio manifestacije postavljen je slavljenički te je promišljao o trideset godina znanstvenog skupa Kralježni dani u Osijeku iz različitih fokusa. Uz dvadesetak vodećih hrvatskih teatrologa i dramatologa, inicijalan i zamjetan autoreferencijski nastup imao je jedan od ponajboljih hrvatskih dramskih pisaca, Osječanin Davor Špišić, pod naslovom Moj život u drami - dramaturgija pisca zanatlje, koji je donekle ublažio počesto hermetična, ali za kazališnu povijest izrazito vrijedna izlaganja humanističkih znanstvenika, od kojih je nekolicina bila usmjerenata k iznimno bogatom osječkom kazališnom životu (Boris Senker: Redatelji i režija u osječkim priopćenjima Branka Hecimovića; Dubravka Crnojević-Carić: Stanislav Marijanović i trajni povratci zavičajnicima; Ljubomir Stanojević: Ivkovićovo kazališno razdoblje; Branka Brnelić Vujić: Kraljež - Osijek - srednjoeuropski prostor; Sibila Petlevski: Teatrološki doprinos Nikole Batušiću Kralježnim danim; Adriana Car-Mihet: Teatrološki prinosi Darka Gašparovića Kralježnim danim; Ana Gospić Županović: Dramsko pismo Slobodana Šnajdera unutar Gašparovićeva teatrološkog opusa; Ivan Bošković: Fabrijevi interventi na Kralježnim danim u Osijeku; Velimir Visković: Branimir Donat - veliki zaigrani dječak naše kritike i teatrologije; Suzana Marjanović: Etnoteatrologija i feministička kritika na Kralježnim danim u Osijeku: primjer Ivan Lozica i Lada Čale Feldman; Helena Peričić: Supek/Brešan/Šnajder - tri uvoda u Kralježne dane; Martina Petranović: Kralježni dani u Osijeku - zatočnici hrvatske teatrologije; Ivana Žužul: Što hrvatska književna historiografija duguje Kralježnim danim; Antun Pavešković: Starija književnost na Kralježnim danim; Hrvojka Mihanović-Salopek: Miroslav S. Mađer kao pisac dramskih jed-

nočinki i autor dramskih adaptacija; Ozana Ivezović: Pučka drama i pučko kazalište na Kralježnim danim; Marijan Varjačić: Kajkavsko kazalište i Kralježni dani; Ivan Trojan: HNK u Osijeku i Kralježni dani; Lucija Ljubić: Kralježni dani u Osijeku i hrvatska drama od 1990. do danas; Višnja Kačić Rogošić: Nova mlađa kazališna scena 1990-ih; Ana Lederer: Tema: Balet; Maja Đurinović: Plesne teme Kralježnih dana u Osijeku; Igor Tretinjak: Lutke i lutkarstvo na Kralježnim danim te Mira Muhoberac: Smjernice za daljnji razvoj Kralježnih dana u Osijeku). Ukoliko smjestimo rekonstrukciju minulih osječkih kazališnih činova u prvi plan, bez konzultiranja do danas objavljenih zbornika Kralježnih dana posao je nemoguće pravilno obaviti. Stoga u ovoj prigodi valja podsjetiti i na nekolicinu imena zbog kojih nam je povijest Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, utemeljenog 1907. godine, izrazito dostupna i objektivno predviđena upravo zahvaljujući teatrološkoj manifestaciji Kralježni dani, koja se u Osijeku kontinuirano odvija već trideset godina. Suvremeni teatrolozi i dramatolozi, kada pišu o osječkom kazališnom životu, od utemeljenja hrvatskoga kazališta pa sve do druge polovice 20. stoljeća, nezaobilazno se referiraju na osječke književne povjesničare: Tomu Matiću, Kamila Firingera, Dragana Mucića, Stanislava Marijanovića, glazbenu povjesničarku Gordana Gojković, kazališnog kritičara Ernesta Dirnbacha i dr.

Upravo će tekstovi navedenih autora biti na marginama gotovo svih hrvatskih teatrologa i književnih povjesničara koji su ostavili neizbrisiv trag u smislu rekonstrukcije povijesti osječkog nacionalnog kazališta, a riječ je vrlo često o osobama koje stoje podalje od reflektora i javne prepoznatljivosti svojstvene predvodničkim umjetničkim strukama: Borisu Senkeru, Nikoliju Batusiću, Branku Hecimoviću, Antoniju Bogner-Šaban, Milovanu Tatarinu, Dubravki Crnojević-Carić, Branimiru Donatu, Julijani Matanović, Marijanu Varjačiću, Antunu Petrušiću, Petru Šarčeviću, Ljubomiru Stanojeviću, Ani Lederer, Kristini Peterai, Tihomiru Živiću i dr.

Međunarodni znanstveni skup „Modernitet druge polovice dvadesetog stoljeća, Ivan Slamnig - Boro Pavlović, postmodernitet“

Godine 2001. pokrenut je i međunarodni znanstveni skup „Modernitet druge polovice dvadesetog stoljeća, Ivan Slamnig - Boro Pavlović, postmodernitet“, koji se održava do 2012. s pet reciprocitnih skupova u Osijeku i Institutu za Slavistiku u Poznaju, a dvaput je imao i sekcije u Budimpešti te dvaput u Pečuhu, pa su i svečci pet međunarodnih zbornika s tih skupova - s posebnim fenomenom: desetak osječkih studentskih radova koji su prošli ravnopravno međunarodno recenziranje u izvorne znanstvene radove - četiri puta objavljeni u sunakladništvu.

Hrvatski sintaktički dani

Međunarodni znanstveni skup Hrvatski sintaktički dani zamisljen je kao jedinstveno mjesto za predstavljanje i iznošenje različitih sintaktičkih shvaćanja i modela primjenjivih na hrvatski jezik ili u komparativnim opisima hrvatskoga i drugih jezika, a isto tako i kao mjesto za susretanje, upoznavanje i razmjenu iskustava stručnjaka koji se bave sintaksom. Skup pokreće Filozofski fakultet Osijek, Katedra za hrvatski jezik i jezikoslovje, u suorganizaciji s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovje iz Zagreba, a održava se svake treće godine u svibnju na Filozofskom fakultetu Osijek. Prvi skup održan je 11. i 12. svibnja 2006. godine. Dosad je održano šest skupova s ovim temama: sintaktičke kategorije, sintaksa padeža, sintaksa glagola, red riječi, imenska skupina i sintaksa zavisnosložene rečenice. U okviru programa skupa dodjeljuje se nagrada „Adolfo Weber Tkalcović“ za vrijedan prinos opisu sintakse hrvatskoga jezika.

Dani Josipa Kozarca u Lipovljanim

Općina Lipovljani kao domaćin svake godine upriličuje znanstveno-stručni skup Dani Josipa Kozarca u Lipovljanim. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku jedan je od suorganizatora skupa, a radno sudjeluje na skupu svake druge godine s jezičnim i/ili književnim temama. Šumarske su teme također zastupljene svake druge godine, a njih organizira Šumarski fakultet u Zagrebu. Osim Općine Lipovljani, Filozofskoga fakulteta Osijek i Ogranka Matice hrvatske u Osijeku (Odjel za hrvatski jezik), suorganizatori su mu Šumarski fakultet u Zagrebu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Centar za znanstveni rad u Vinkovcima), Učiteljski fakultet u Zagrebu, Hrvatske šume i Institut za arheologiju u Zagrebu. Skup se održava od 2013., a svake druge godine - kada je skup posvećen književnoteorijskim i jezikoslovnim temama - na njemu sudjeluju i profesori i studenti Filozofskog fakulteta Osijek.

Međunarodna konferencija Libraries In the Digital Age

Međunarodnu konferenciju LIDA (Libraries In the Digital Age - Knjižnice u digitalnom dobu) od 2000. godine organizira Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Osijek u suradnji s Odjelom za informacijske znanosti Sve-

učilišta u Zadru i Školom za informacije i komunikaciju Sveučilišta Rutgers, SAD. Konferencija se do 2010. održava u svake godine u Dubrovniku, a od tada se održava svake druge godine u Zadru. LIDA 2020, kojom se trebala obilježiti 20. obljetnica ove konferencije, otkazana je, nažalost, zbog pandemije virusa COVID-19, no nadamo se da će se održati u travnju sljedeće godine u Dubrovniku. Konferencija LIDA okuplja znanstvenike i praktičare, studente i profesore iz područja informacijske i komunikacijske znanosti iz čitavog svijeta koji predstavljaju spoznaje dobivene u znanstvenim istraživanjima ili kritičkim promišljanjima svoje prakse te raspravljaju o izazovima koji stoje pred knjižnicama i drugim informacijskim ustanovama. Odabrani se radovi sa skupa objavljaju u zborniku skupa koji je tijekom vremena mijenjao svoj oblik (od tiskanog zbornika, preko e-zbornika do priloga u specijalnom broju prestižnog međunarodnog časopisa Education for Information). Na konferenciji obično sudjeluje oko 100 sudionika, kako predavača tako i slušatelja, iz tridesetak zemalja širom svijeta (Austrija, Belgija, Brazil, Česka, Danska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Indija, Irска, Italija, Jamajka, Japan, Južnoafrička Republika, Kanada, Kina, Mađarska, Nizozemska, Novi Zeland, Njemačka, SAD, Singapur, Slovačka, Slovenija, Švedska, Švicarska, Tajland, Tijvan, Turska, Velika Britanija itd.). Studenti s Odsjeka za informacijske znanosti redovito sudjeluju na konferenciji LIDA kao izlagaci (predstavljaju svoje radove u obliku predavanja i postera), ali i kao članovi organizacijskog odbora, pri čemu usvajaju važne praktične vještine.

Skupovi u (su) organizaciji Odsjeka za anglistiku Filozofskog fakulteta Osijek

Povodom 30-godišnjice osnutka Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek, godine 2008. organiziran je znanstveni skup Cognitive Approaches to English. An International Conference to Mark 30 Years of English Studies in Osijek (30YESO). Skup je održan dana 18. i 19. listopada 2007. godine na Filozofskom fakultetu Osijek i okupio je eminentne domaće i inozemne stručnjake iz područja kognitivne lingvistike i književnosti. Tradicija obilježavanja obljetnice osnutka Odsjeka za anglistiku FFOS-a nastavljena je i 2012. godine održavanjem znanstvenog skupa 35 Years of English Studies in Osijek (30YESO) 15. i 16. listopada 2012. Odsjek za engleski jezik i književnost sudjelovao je i u organizaciji 22. međunarodnog znanstvenog skupa Lingvistica javne komunikacije održanom na Filozofskom fakultetu Osijek od 22. do 24. svibnja 2008. godine u organizaciji Hrvatskog društva za primjenjenu lingvistiku (HDPL). Na skupu je sudjelovalo više od stotinu izlagaca iz Hrvatske i inozemstva koji su predstavili mnogobrojne aspekte lingvistike javne komunikacije kao središnje teme skupa.

Godine 2015. Katedra za književnost Odsjeka za engleski jezik i književnost kao predstavnik Filozofskog fakulteta Osijek suorganizirala je s Filozofskim

fakultetom u Nikšiću i Department of English, University of Central Oklahoma Edmond (SAD) međunarodni znanstveni skup Contemporary Indigenous Realities održan od 25. do 27. lipnja u Nikšiću (Crna Gora). U fokusu skupa bilo je proučavanje starosjedilačkih kultura u svijetu oslanjanjem na interdisciplinarna istraživanja i spoznaje iz kulturno-etičkih studija, filozofije, sociologije, antropologije, povijesti, umjetnosti, književnosti, lingvistike i pedagogije. Godine 2016. članica Katedre za književnost engleskog govornog područja Odsjeka za engleski jezik i književnost suorganizirala je s kolegama sa Sveučilišta Opole (Poljska) i seminar u sklopu skupa ESSE-13 pod nazivom Travel and Disease across Literatures and Cultures. Seminar je održan od 22. do 26. kolovoza 2016. godine u Galwayu (Republika Irska). Tema seminara bilo je istraživanje načina na koje se bolest i putovanje predstavljaju i obrađuju u književnosti, filmu i umjetnosti, s posebnim fokusom na tretmanu pozne dobi, mentalne uravnoteženosti i zdravlja.

Akademске godine 2016./17. u organizaciji Odsjeka za engleski jezik i književnost održana su dva znanstvena skupa: The Third International Symposium on Figurative Thought and Language (FTL3) 2017. i Adaptation: Theory, Criticism, Pedagogy.

Trodnevni simpozij The Third International Symposium on Figurative Thought and Language (FTL3), održan od 26. do 28. travnja 2017. na Filozofskom fakultetu Osijeku, bio je nastavak dvaju prijašnjih simpozija održanih u Solunu (Grčka) i Paviji (Italija). Tema skupa bilo je proučavanje poveznica između figurativnog jezika i mišljenja, prvenstveno s kognitivnolingvističkoga stajališta i s ciljem povezivanja interdisciplinarnih saznanja iz kognitivne znanosti, neuroznanosti i filozofije uma, uporabom niza metoda i protokola iz eksperimentalnih istraživanja, korpusne lingvistike, medujezične i kontrastivne analize, analize diskursa, prevodenja i dr. Skup je okupio dvjestotinjak sudionika, uz eminentne plenarne govornike i izlagace iz polja kognitivne lingvistike.

Medunarodni znanstveni skup Adaptation: Theory, Criticism, Pedagogy održan je od 23. do 25. veljače 2017. godine u organizaciji Katedre za književnost engleskog govornog područja Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek. U fokusu toga skupa bilo je proučavanje teorije, kritike i načina podučavanja adaptacija književnih djela. Na skupu je radove izložilo četrdesetak međunarodnih izlagaca, među kojima i niz studenata.

Povodom proslave 25. obljetnice hrvatsko-kanadskih diplomatskih odnosa, dana 14. svibnja 2018. na Filozofskom fakultetu Osijek održan je i kanadistički seminar pod nazivom Page, Stage, Screen, Voice: A Canadian Studies Seminar. Na seminaru je izlagalo pet uglednih profesora kanadistike - Andrew Burke (University of Winnipeg), Alan D. Flelewold (University of Guelph), Candida Rifkind (University of Winnipeg), Karis Shearer (University of British Columbia, Okanagan) i Linda Warley (University of Waterloo), kao i Erin Moore, nagradjivana kanadska pjesnikinja. Seminar je održan u suradnji i suorganiziran je s Filozofskim

fakultetom u Nikšiću i Department of English, University of Central Oklahoma Edmond (SAD) međunarodni znanstveni skup Contemporary Indigenous Realities održan od 25. do 27. lipnja u Nikšiću (Crna Gora). U fokusu skupa bilo je proučavanje starosjedilačkih kultura u svijetu oslanjanjem na interdisciplinarna istraživanja i spoznaje iz kulturno-etičkih studija, filozofije, sociologije, antropologije, povijesti, umjetnosti, književnosti, lingvistike i pedagogije. Godine 2016. članica Katedre za književnost engleskog govornog područja Odsjeka za engleski jezik i književnost suorganizirala je s kolegama sa Sveučilišta Opole (Poljska) i seminar u sklopu skupa ESSE-13 pod nazivom Travel and Disease across Literatures and Cultures. Seminar je održan od 22. do 26. kolovoza 2016. godine u Galwayu (Republika Irska). Tema seminara bilo je istraživanje načina na koje se bolest i putovanje predstavljaju i obrađuju u književnosti, filmu i umjetnosti, s posebnim fokusom na tretmanu pozne dobi, mentalne uravnoteženosti i zdravlja.

Akademске godine 2016./17. u organizaciji Odsjeka za engleski jezik i književnost održana su dva znanstvena skupa: The Third International Symposium on Figurative Thought and Language (FTL3) 2017. i Adaptation: Theory, Criticism, Pedagogy.

Trodnevni simpozij The Third International Symposium on Figurative Thought and Language (FTL3), održan od 26. do 28. travnja 2017. na Filozofskom fakultetu Osijeku, bio je nastavak dvaju prijašnjih simpozija održanih u Solunu (Grčka) i Paviji (Italija). Tema skupa bilo je proučavanje poveznica između figurativnog jezika i mišljenja, prvenstveno s kognitivnolingvističkoga stajališta i s ciljem povezivanja interdisciplinarnih saznanja iz kognitivne znanosti, neuroznanosti i filozofije uma, uporabom niza metoda i protokola iz eksperimentalnih istraživanja, korpusne lingvistike, medujezične i kontrastivne analize, analize diskursa, prevodenja i dr. Skup je okupio dvjestotinjak sudionika, uz eminentne plenarne govornike i izlagace iz polja kognitivne lingvistike.

Medunarodni znanstveni skup Adaptation: Theory, Criticism, Pedagogy održan je od 23. do 25. veljače 2017. godine u organizaciji Katedre za književnost engleskog govornog područja Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Osijek. U fokusu toga skupa bilo je proučavanje teorije, kritike i načina podučavanja adaptacija književnih djela. Na skupu je radove izložilo četrdesetak međunarodnih izlagaca, među kojima i niz studenata.

Povodom proslave 25. obljetnice hrvatsko-kanadskih diplomatskih odnosa, dana 14. svibnja 2018. na Filozofskom fakultetu Osijek održan je i kanadistički seminar pod nazivom Page, Stage, Screen, Voice: A Canadian Studies Seminar. Na seminaru je izlagalo pet uglednih profesora kanadistike - Andrew Burke (University of Winnipeg), Alan D. Flelewold (University of Guelph), Candida Rifkind (University of Winnipeg), Karis Shearer (University of British Columbia, Okanagan) i Linda Warley (University of Waterloo), kao i Erin Moore, nagradjivana kanadska pjesnikinja. Seminar je održan u suradnji i suorganiziran je s Filozofskim

Međunarodna znanstvena konferencija Business Logistic in Modern Management

Davor DUJAK

Kao dio znanosti o upravljanju, poslovna se logistika proučava na Ekonomskom fakultetu u Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (EFOS-u) od kasnih 1980-ih godina i to kao izravna posljedica implementacije logistike u poslovne aktivnosti uspješnih europskih gospodarskih subjekata u 80-im godinama prošlog stoljeća. Rastom važnosti poslovne logistike u poslovnoj praksi i suvremenoj znanosti EFOS se 2001. godine odlučuje na pokretanje prve znanstvene konferencije iz područja poslovne logistike u Hrvatskoj i to pod nazivom Poslovna logistika u suvremenom menadžmentu. Konferencija se od tada uspješno održava svakog listopada na EFOS-u i pri tome bitno rasla i razvijala se. Od prvih konferencijskih sastava predstavljaju se na specifičan način baviti iskustvom kanadskih identitetom. Interdisciplinarni seminar, koji je spojio društvene i humanističke teme i pobliže upoznao osječku publiku s aktualnim pitanjima iz kanadskog akademskog, umjetničkog i svakodnevnog života, nazočio je velik broj studenata i ostalih zainteresiranih građana.

Međunarodni znanstveni skup u povodu 100. obljetnice podjele Baranje prema Trianonskom ugovoru (1920.)

Ove će se godine u organizaciji Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku i Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest održati i znanstveni skup u povodu 100. obljetnice podjele Baranje prema Trianonskom ugovoru (1920.). Hrvatska historiografska nije se dosad u većoj mjeri bavila baranjskim povijesnim temama i pitanjima, pa se ovim skupom želi potaknuti sustavljajući zanimanje za povijest toga tradicionalno multietičkog prostora uz Dunav i u južnoj zoni središnje Panonske nizine. Povod održavanju znanstvenog skupa jest 100. obljetnica podjele Baranje prema Trianonskom ugovoru kojim je, u sklopu utvrđivanja granica samostalne Kraljevine Madarske, povjesna regija i dotadašnja županija Baranja podijeljena na veći sjeverni i manji južni (jugoistočni) dio. Južni dio, smješten u kutu koji tvori sutok Drave s Dunavom, s glavnim središtem u Dardi i Pélmonstoru ili Monoštoru (od 1922. Beli Manastir), pripao je tada Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca, kasnije Jugoslaviji. U obnovljenom političkom okviru Jugoslavije nakon Drugoga svjetskog rata, jugoistočna Baranja postala je sastavni dio Hrvatske kao jugoslavenske federalne jedinice te od tada zajedno sa Slavonijom tvori cjelinu slavonsko-baranjske makroregije na istoku Hrvatske. Skup bi trebao okupiti kompetentne izlagace koji će u svojim referatima, a zatim i u radovima u zborniku skupa, obraditi raznorodne aspekte i slojeve povijesti u prvom redu hrvatskog dijela Baranje, i to ne samo u posljednjih stotinjak godina nego i u ukupnom rasponu dokumentirane povijesti od starog vijeka do najnovijeg vremena: demografske, političke, upravne, gospodarske, kulturne, crkvene, socijalne itd.

Međunarodni znanstveni simpozij RED (Region, Entrepreneurship, Development) (RED 2020)

Boris CRNKOVIC, Mirna LEKO ŠIMIĆ

Medunarodni znanstveni simpozij RED (Region, Entrepreneurship, Development) pod ovim imenom prvi je put, u uvjetima koronakrise, održan 2020. godine, a zapravo je sljednik pretходnih osam simpozija poznatih pod imenom GIH (Gospodarstvo istočne Hrvatske). Tijekom godine originalna ideja okupljanja znanstvenika i stručnjaka vezanih uz različite aspekte razvoja istočne Hrvatske nadrasla je prvo u obnovljenom političkom okviru Jugoslavije nakon Drugoga svjetskog rata, jugoistočna Baranja postala je sastavni dio Hrvatske, ali ju proriješire i na područje drugih hrvatskih i međunarodnih regija, a kao novost uvođi i poduzetništvo kao mikroaspekt regionalnog ekonomskog i općeg društvenog razvoja. Takva promjena pokazala se opravdanom jer je već u prvoj godini održan u WoS baziji. U cilju motivacije i pomoći mladim znanstvenim snagama, posljednjih nekoliko godina u okviru simpozija organiziraju se pozvana predavanja eminentnih znanstvenika iz područja vezanih uz temu skupa te radionice za doktorante. Ovdje se koristimo prilikom pozvati sve zainteresirane da nam se pridruže na sljedećem, nadamo se uživo, simpoziju RED 2021. koji je planiran za kraj svibnja/početak lipnja.

te Ekonomsko-poslovni fakultet Sveučilišta u Mariboru i Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Tuzli, Ekonomski fakultet u Osijeku nastoji promicati kvalitetna interdisciplinarna istraživanja i rješenja ekonomskih i društvenih problema današnjice na mikro i makrorazinu. Simpozij se, s izuzetkom 2020. godine, redovito održava koncem svibnja ili početkom lipnja i okuplja stotinjak predstavnika domaće i inozemne akademiske i stručne zajednice na analizi problema i ponudi rješenja vezanih uz problematiku regionalnog razvoja i poduzetništva. Svaki je simpozij popraćen zbornikom radova koji je od 2014. godine indeksiran u WoS bazi. U cilju motivacije i pomoći mladim znanstvenim snagama, posljednjih nekoliko godina u okviru simpozija organiziraju se pozvana predavanja eminentnih znanstvenika iz područja vezanih uz temu skupa te radionice za doktorante.

U suradnji sa Sveučilištem J. J. Strossmayerom u Osijeku

Medunarodne konferencije Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti

Snježana DUBOVICKI

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti kontinuirano ističe važnost međunarodne prepoznavljivosti i identiteta učilišta napore uz pomoć kojih Fakultet ide ukorak sa svjetskim trendovima. O tome svjedoče i brojne međunarodne i znanstvene konferencije koje neprekidno organiziraju djelatnici Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti.

Međunarodna je prepoznavljivost posebno vidljiva u dijelu okupljanja znanstvenika i stručnjaka iz svih zemalja svijeta kojima doprinose međunarodne konferencije koje se održavaju u organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. Među njima ističemo one koje su se do danas održale, a to su: međunarodni znanstveni skup Dijete i jezik danas, međunarodni znanstveni kolokvij Matematika i dijete, međunarodna znanstvena i stručna konferencija Obrazovanje za interkulturni zam, međunarodna znanstvena konferencija Didaktički izazovi, međunarodni znanstveni skup Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet, simpozij s međunarodnim sudjelovanjem „Kopački rit jučer, danas, sutra“, Osječki dani bioetike, međunarodna znanstvena konferencija o obrazovanju darovitih i kreativnosti, međunarodna konferencija Education and training as basis for future employment te 1. - 4. međunarodne studentske konferencije.

Međunarodne konferencije mjesto su stjecanja novih kompetencija, razmjene iskustava putem izlaganja radova, teorijskih analiza, rezultata znanstvenih istraživanja i primjera dobre prakse što pridonosi stvaranju uspješnih suradnji i partnerstava među sveučilištima, fakultetima, odgojno-obrazovnim ustanovama, nastavnicima, praktičarima i studentima kako bi se upoznavele i približavale kulture i poticalo međukulturno ozračje.

Međunarodni znanstveni skup Dijete i jezik danas zaživio je davne 2001., a zamisao se rodila iz potrebe za okupljanjem znanstvenika koji se usko bave proučavanjem usvajanja, učenja i podučavanja hrvatskoga i stranoga jezika u mladoj (školskoj) dobi radi međusobnoga plenarnog razmjenjivanja znanstvenih spoznaja, otkrića i iskustava. U hrvatskoj znanstvenoj zajednici do tada nije postojao znanstveni skup koji bi se u cijelosti posvetio kritičkom promišljanju o navedenom istraživačkom diskursu. Dijete i jezik danas bio je i poticajem za pokretanje novih skupova u Republici Hrvatskoj koji su potom nastavili promicati istraživanje problematike ranoga učenja materinskoga i stranoga jezika.

Dosadašnji međunarodni znanstveni skupovi Dijete i jezik danas kritički su propitivali sljedeće teme o jeziku u obrazovanju djece mlađe školske dobi: dijete i učenje hrvatskoga i stranoga jezika (2001.), učitelj hrvatskoga i stranoga jezika (2002.), višejezičnost (2003.), vrednovanje i samovrednovanje u nastavi hrvatskoga i stranoga jezika (2004.), zavičajnost u nastavi hrvatskoga jezika i međukulturnost u nastavi stranih jezika

(2005.) te dijete i tekst (2007.), dijete i mediji (2011.), razvoj pišmenosti u hrvatskom i inom jeziku (2017.) te dijete i jezični identitet (2019.). Zbornici s navedenih znanstvenih skupova imaju važan odjek u znanstvenoj i pedagoškoj javnosti.

Međunarodni znanstveni kolokvij Matematika i dijete u organizaciji je Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti i Odjela za matematiku u Osijeku. Od 2007. godine održava se svake druge godine te okuplja sve više istaknutih profesora iz zemlje i inozemstva čije područje znanstvenoga interesa uključuje istraživanja u području nastave matematike. Tijekom godina održavanja pozvani su predavači na skup bili istaknuti profesori iz inozemstva. Sudionici skupa iz Danske, Švedske, Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Austrije, Slovenije, Rumunjske, Bosne i Hercegovine i Madarske prezentirali su rezultate istraživanja provedenih u njihovim zemljama dajući bitne doprinose povećanju kvalitete podučavanja matematike na svim razinama obrazovanja. Posebna pozornost usmjerena je na podučavatelje matematike te na integraciju tehnologije u različita područja matematičkoga obrazovanja radi što učinkovitijega postizanja ciljeva učenja matematike te konstruktivnoga matematičkog podučavanja.

Radovi izloženi na održanim skupovima objavljeni su u sedam znanstvenih monografija (objavljenih na engleskom jeziku). U objavljenim se monografijskim sustavno govoriti o rezultatima međunarodnih znanstvenih istraživanja iz područja matematičkoga obrazovanja od predškolske razine preko osnovnoškolske i srednjoškolske pa sve do sveučilišne razine.

Međunarodna znanstvena i stručna konferencija Obrazovanje za interkulturni zam održava se od 2009. godine na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a u rujnu 2020. godine održat će se prvi put virtualno. Prve dvije konferencije Obrazovanje za interkulturni zam održane su 2009. i 2010. godine u suorganizaciji s Nansen Dijalog centrom Osijek, a 3. je međunarodna znanstvena i stručna konferencija Obrazovanje za interkulturni zam - Položaj Roma u odgoju i obrazovanju bila dio projektnih aktivnosti Europskog IPA projekta Integracija skupina u ne-povoljnemu položaju u redoviti obrazovni sustav RO-ufos-lumiMI. Četvrta je konferencija Obrazovanje za interkulturni zam u suorganizaciji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, Akademijom za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli (Bosna i Hercegovina) i Burdur Mehmet Akif Ersoy University (Republika Turska).

Na svim dosadašnjim konferencijama sudjelovalo je više od 300 aktivnih sudionika iz različitih zemalja svijeta. Zbornici radova tiskani su na engleskom i hrvatskom jeziku te su uvršteni u referiranu i otvorenu bazu

ERIC. Zbornici radova na engleskom i hrvatskom jeziku ostaju budućim znanstvenicima i stručnjacima kao vrijedan doprinos znanosti, odgoju i obrazovanju. Kako je osnovna zadaća interkulturnizma u odgoju i obrazovanju učiniti mladi naraštaj svjesnim svoje nacionalne samobitnosti, ali i tolerantnima prema različitostima, međunarodnim znanstvenim i stručnim konferencijama Obrazovanje za interkulturnizam nastojimo pomoći u sukreiranju višekulturalnog društva na načelima kulturnoga pluralizma. Promičemo dijalog, konstruktivan suživot među subjektima koji pripadaju različitim kulturama, razmjenjuju se iskustva i predstavljaju rezultati znanstvenih istraživanja, programi škola, fakulteta i nevladinih udružica u Republici Hrvatskoj, Europi i svijetu koji promiču interkulturnizam.

Međunarodna znanstvena konferencija Didaktički izazovi održava se svake druge godine u organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti pružajući mogućnost znanstvenicima i stručnjacima iz različitih područja propitiviti nezaobilazne probleme odgoja i obrazovanja dijeleći s ostalim sudionicima teorijsko znanje, rezultate istraživanja i primjere iz prakse. Od 2012. godine, kada je održana prva konferencija, uočen je porast stranih sudionika (Velika Britanija, Francuska, Sjeverna Makedonija, Italija, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Srbija, Njemačka, Indija) doprinijelo je podizanju Simpozija i Parka prirode Kopački rit na višu razinu te se njegova važnost proširila i izvan granica Republike Hrvatske.

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem Adama Mickiewicza u Poznjanju, Fakultetom za poljsku i klasičnu filologiju, organizira svake godine (naizmjenice) u spomen na Dragutina Tadijanovića međunarodni znanstveni skup Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet. U sklopu dvodnevног programa sudionici tog događaja imali su priliku poslušati predavanja nekoliko istaknutih plenarnih izlagачa, a svoje radove predstavili su gosti iz Hrvatske, Poljske, Austrije, Bosne i Hercegovine, Madarske, Slovačke i Srbije. Prošle godine održan je međunarodni znanstveni kolokvij „Tadijine jeseni - Dogodine opet“.

Osječki dani bioetike tradicionalna su znanstvena manifestacija koja se održava svake godine u studenom u prostorima Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. Do sada su održani tri puta te je svaki put bila druga središnja tema skupa. Na prvoj je konferenciji tematski naglasak bio na problematici okoliša, poljoprivrede, genetički modificiranih organizama i sporazuma CETA. Na drugoj se propitivala problematika odgoja, a na trećoj središnja je tema skupa bio odnos bioetike i sporta. Osječki dani bioetike, kao najvažnija bioetička manifestacija u istočnoj Hrvatskoj, od samih početaka nastaje povezati znanstvenike i znanstvene institucije iz

Svjetskoj mreži rezervata biosfere. Međunarodnu potporu organizaciji simpozija dali su mreža za zaštićenih područja na rijeci Dunav (DANUBEPARKS) i međunarodna znanstvena udružba Balkan Environmental Association (BENA).

Do sada je održano ukupno osam simpozija s više od 240 izlaganja, a osim teme bioraznolikosti, ekologije i okoliša, promiče se i višedisciplinarni pristup u obradi tema iz područja poljoprivrede, obrazovanja, povijesti, jezikoslovja, turizma i održivog razvoja. Održivost simpozija potvrđuje postojanje stalnog interesa znanstvene i stručne zajednice, javnih ustanova koje djeluju u zaštiti prirode, okoliša i zdravstva, stručnih udruženja i saveza kao i šire javnosti za sudjelovanjem i predstavljanjem postignuća provedenih istraživanja i projektnih aktivnosti. Sudjelovanje stranih predavača (Madarska, Austrija, Češka, Srbija, Norveška, Njemačka, Indija) doprinijelo je podizanju Simpozija i Parka prirode Kopački rit na višu razinu te se njegova važnost proširila i izvan granica Republike Hrvatske.

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem Adama Mickiewicza u Poznjanju, Fakultetom za poljsku i klasičnu filologiju, organizira svake godine (naizmjenice) u spomen na Dragutina Tadijanovića međunarodni znanstveni skup Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet. U sklopu dvodnevног programa sudionici tog događaja imali su priliku poslušati predavanja nekoliko istaknutih plenarnih izlagачa, a svoje radove predstavili su gosti iz Hrvatske, Poljske, Austrije, Bosne i Hercegovine, Madarske, Slovačke i Srbije. Prošle godine održan je međunarodni znanstveni kolokvij „Tadijine jeseni - Dogodine opet“.

Osječki dani bioetike tradicionalna su znanstvena manifestacija koja se održava svake godine u studenom u prostorima Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. Do sada su održani tri puta te je svaki put bila druga središnja tema skupa. Na prvoj je konferenciji tematski naglasak bio na problematici okoliša, poljoprivrede, genetički modificiranih organizama i sporazuma CETA. Na drugoj se propitivala problematika odgoja, a na trećoj središnja je tema skupa bio odnos bioetike i sporta. Osječki dani bioetike, kao najvažnija bioetička manifestacija u istočnoj Hrvatskoj, od samih početaka nastaje povezati znanstvenike i znanstvene institucije iz

jugoistočne Europe. Ta institucijska suradnja vidljiva je i u činjenici da je jedan od suorganizatora Osječkih dana bioetike i Centra za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta sv. Ćirila i Metoda u Skopju. Osim toga, u organizaciju četvrtih Osječkih dana bioetike kao suorganizatori bit će uključeni i Centar za bioetiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu i The National and Kapodistrian University of Athens Applied Philosophy Research Laboratory iz Atene. Osim institucijske suradnje, Osječki dani bioetike velik naglasak stavljuju na uspostavljanje suradnje među znanstvenicima različitih država svijeta, od Kanade, Indije, Veleke Britanije, Češke do Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Grčke. Zaključno, Osječki dani bioetike u svojoj su se kratko povijesti uspjeli etabrirati kao mjesto okupljanja znanstvenika iz različitih područja i grana znanosti i različitih država u cilju raspravljanja o bioetičkim temama.

U organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Sveučilišta u Wakayami (Japan), godine 2017. održana je međunarodna znanstvena konferencija Education and training as basis for future employment.

Na konferenciji su istraživači iz Republike Hrvatske i Japana izlagali i raspravljali izvan svojih područja istraživanja. Ta međunarodna i interdisciplinarna suradnja urodila je bogatim plodom i rezultativnim produbljivanjem međusobnog razumijevanja dvaju naroda i dviju kultura. Potaknuti dramatičnim promjenama u našem društvu, razvojem globalizacije i financijalizacije, poduzeća i javne institucije nailaze na žestoku konkureniju, zahtijevajući od djelatnika da rade produktivnije i učinkovitije.

Digitalizacija, koja uključuje popularizaciju umjetne inteligencije, IoT-a i robotike, mijenja bazu zapošljavanja i radikalno diverzificira radne stilove radnika. Radnici moraju razvijati svoje ljudske resurse i znanje mnogo sustavnije i brže nego ikada prije da bi postigli ravnotežu između posla i privatnog života. Također, može se primijetiti zahtjev za kreativnijim radom kako bi se stvorile nove vrijednosti. Stoga su obrazovanje i ospozobljavanje ključni kao temelj za buduće zaposlenje. Upravo je to razlog zašto je ova tema izabrana za konferenciju pričika za raspravu o aktualnim problemima u sustavu odgoja i obrazovanja koji se postavljaju kao izazovi pred studente.

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera bio je suorganizatorom Međunarodnoga znanstvenoga skupa The Slavic Tower of Babel (Slavenska babilonska kula) koji se održao u Poznjanju na Sveučilištu Adama Mickiewicza 2016. godine. Organizator tog skupa bio je Fakultet poljske i klasične filologije Sveučilišta Adama Mickiewicza iz Poznjanja, a suorganizatori su bili, uz Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti iz Osijeka, Kulturni centar ZAMEK te Poznansko društvo prijatelja znanosti. Međunarodna znanstvena konferencija The Slavic Tower of Babel (Slavenska babilonska kula) bavila se problematikom kulturnih, akademskih i političkih interakcija te je propitivala i ispitivala povijesnu i suvremenu pozadinu slavenskih i neslavenskih zemalja.

Cilj je konferencije bio raspraviti o ključnim kulturnim i povijesnim problemima srednje, južne i istočne Europe. Naziv konferencije sugerira pokušaj omogućavanja uvida u zajedničke i specifične probleme pojedinih slavenskih kultura. Međukulturni dijalog pružio je priliku istaknuti slavenske doprinose europske baštine i kulture. Konferencija je bila interdisciplinarnoga karaktera te je spojila različite perspektive iz književnosti, lingvistike, kulturnih studija, filmskih studija, političke povijesti, misli, filozofije i sociologije. Takvim pristupom dala je doprinos razvijanju europske humanistike.

● Međunarodna znanstvena konferencija o obrazovanju darovitih i kreativnosti u organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti i European Council for High Ability (ECHA), Prva tematska ECHA konferencija i uopće prva ECHA konferencija u Republici Hrvatskoj, pod naslovom Creativity Research and Innovation in Gifted Education: Social, Individual, and Educational Perspective, održala se 2019. godine u Dubrovniku, hrvatskom gradu na UNESCO-ovu popisu svjetske baštine. Fakultet je uspješno tradiciju rada s darovitim djecom i mladima. Godine 2016., upravo na temelju tradicije predanoga rada u području odgoja i obrazovanja darovitih, Fakultet je registriran kao European Talent Point (ETP) u razvijajućoj European Talent Support Network (ETSN). Kao ETP Fakultet je na otvorenom natječaju osvojio organizaciju prve ECHA tematske konferencije. Konferencija je okupila oko 200 sudionika iz cijelog svijeta, a održala se pod pokroviteljstvom Ureda Predsjednice Republike Hrvatske te Centra izvrsnosti Varaždinske županije (jednoga registriranoga hrvatskog European Talent Centre, ETC-Hrvatska), Centra izvrsnosti Split-sko-dalmatinske županije, Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.

CENTAR ZA KARIJERNI RAZVOJ STUDENATA - FOOZOS

Maja BRUST NEMET

Fakultet za odgojne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku osnovao je 20. prosinca 2018. godine Centar za karijerni razvoj studenata (CKRS FOOZOS, engl. Career Development Center for Students CDSC FOOZOS) radi unaprjeđenja kvalitete studiranja i neprekidnog pružanja potpore mogućim budućim studentima, sadašnjim studentima i diplomantima u razvoju profesionalnih kompetencija za potrebe tržišta rada. Voditeljica je Centra za karijerni razvoj studenata doc. dr. sc. Maja Brust Nemet koja se kroz svoj stručni i znanstveni rad kao docentica pedagogije bavi profesionalnim razvojem budućih i sadašnjih učitelja, nastavnika i odgojitelja. Centar za karijerni razvoj studenata kao fakultetska ustrojena jedinica motivira buduće studente za studijske programe FOOZOS-a, pruža potporu studentima tijekom svih studijskih godina, pomaze im i usmjerava ih k stjecanju iskustva i razvijanju kari-

jera te povezuje s mogućim poslodavcima kako bi se povezala zapošljivost i konkurenčnost studenata na tržištu rada. Centar za karijerni razvoj studenata umrežen je sa studentima na profesionalnoj društvenoj mreži LinkedIn radi povezivanja studenata s mogućim poslodavcima te izgradnjom mrežnoga karijernog identiteta. U okviru različitih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti Centar za karijerni razvoj studenata pruža potporu za društveno korisno učenje studenata, sudjelovanje na Festivalu znanosti s radionicama za buduće odgojitelje i učitelje, sudjeluje na Sveučilišnom tjednu karijera Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku s radionicama kao što su: Pisanje životopisa; Razgovor za posao - igra uloga; Kako se javno predstaviti?, organizira okrugle stolove s uspješnim odgojno-obrazovnim djelatnicima, surađuje s Centrom za informiranje i savjetovanje o karijeri, Centrom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i karijernim centrima ostalih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera s

kojima su organizira Karijerni korzo, javne tribine i Career speed dating.

Misija je Centra za karijerni razvoj studenata osnaživanje studenata na osobnom i profesionalnom rastu i razvoju, a realizira se organizacijom dodatnih izobrazbi, tribina, pojedinačnih i skupnih savjetovanja, volonterskih aktivnosti, društveno korisnog učenja te projektnih aktivnosti putem kojih se podržava, motivira i karijerno usmjerava studente za uspješno svladavanje akademskih izazova, napredovanje kroz studij te početak građenja vlastite karijere.

Vizija je Centra za karijerni razvoj studenata stalna pomoć u profesionalnom rastu i razvoju te pripremi studenata za tržište rada.

Ciljne su skupine korisnika Centra za karijerni razvoj studenata studenti, alumni, poslodavci, osoblje FOOZOS-a i partnerske organizacije jer želimo da Centar bude mjesto okupljanja svih učitelja, nastavnika i drugih stručnjaka koji svojim aktivnostima mogu pružati psihološku i pedagošku pomoć studentima, jačati akademske i životne vještine studenata te ih karijerno savjetovati.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Panični poremećaj i kognitivno-bihevioralni tretman panike

Marta GAŠPAROVIĆ

“Otkrio bi da čudovište nije stvarno. Shvatio bi da je ono iluzija koje se nikada nisi ni trebao bojati. Vidio bi da nema zube. Bio bi to nevjerojatan triumf.

David D. Burns

Napadaj panike označava epizodu jake iznenadne anksioznosti koju prate ubrzani rad srca, bol u prsimu, osjećaj gušenja, nesvjestice, navala hladnoće ili vrućine, trnci, strah od smrti ili ljudi, osjećaj derealizacije (kao da se gleda neki film, a ne stvarnost) i depersonalizacije (kao da se događa komu drugomu). O paničnom poremećaju govorimo kada se napadi panike ponavljaju i dovode do stalnog iščekivanja, brige

i promjene u ponašanju zahvaćene osobe. Često ga prati agorafobia, odnosno strah od napuštanja kuće, odlaska na javna mjesta i u gužvu, odale je otežan brz i lak bijeg u zamišljenu sigurnost. Panični poremećaj jedan je od najčešćih razloga javljanja studentске populacije psihiyatru. Ponekad zahtijeva propisivanje farmakoterapije, obično inhibitora ponovnog unosa serotonina (antidepresiv), a ponekad je indicirano uključivanje u kognitivno-bihevioralnu terapiju (KBT).

Kognitivno-bihevioralna terapija predstavlja integraciju više različitih psihoterapijskih pravaca koji imaju neka zajednička obilježja, prvenstveno pretpostavku da su sva ponašanja naučena. Bihevioralne ili ponašajne terapije temelje se na procesima klasičnog uvjetovanja (široj publici poznat Pavlovlev eksperiment povezivanja hranjenja pasa i zvuka zvona) i instrumentalnog uvjetovanja (utjecanje na ponašanje kroz posljedice u vidu potkrepljenja ili kazne), dok kognitivne terapije u prvi plan stavljaju misaone procese kojima obradujemo sve što nam se događa. KBT fokusirana je na problem, kratka je, suradnička, a tipične su intervencije prepoznavanje i propitkivanje misli, samomotrenje, tehnike relaksacije, bihevioralna aktivacija, ponašajni eksperimenti. U novije

vrijeme pojavljuje se tzv. treći val terapija u kojem je naglasak na promjeni odnosa koji imamo prema svojim „unutarnjim iskustvima“, tj. mislima i osjećajima, kroz različite tehnike kreiranja odmaka od njih i njihova prihvatanja.

Kognitivni model panike

Jedna od najšire prihvaćenih teorija koja objašnjava nastanak paničnog poremećaja jest Clarkov kognitivni model panike. Prema tom modelu, pri prvom napadaju panike osoba primjećuje kakav unutarnji podražaj (npr. nepravilni otkucaj srca, vrtoglavicu, trnce, slabost) koji se javlja u sklopu potpuno bezopasne situacije (umor, tjelevježba, uzimanje kofeina) ili emocije. Dok bi jedna osoba taj osjet zanemarila, druga ga primjećuje i počinje interpretirati kao znak nadolazeće opasnosti, predviđajući katastrofne ishode, obično vezane uz tešku bolest ili smrt ili sramoteno („Umrijet ću.“, „Gujšim se.“, „Past ću.“, „Vrištat ću pred svima.“). Takve misli dalje pokreću tjelesne reakcije borbe i bijega, dovodeći do začaranog kruga jer novi tjelesni osjeti sve više učvršćuju osobu u uvjerenju da se radi o opasnoj situaciji koju mora smjesti prekinuti. S vremenom osoba postaje stalno usmjerena na unutarnje osjeće uz trajnu sklonost njihova tumačenja na pogrešan i katastrofičan način. Razvija men-

talne sheme prijetnje koje joj onemogućuju da drugi puta mirnije i racionalnije procijeni situaciju. Prema bihevioralnim teorijama, uparivanje reakcije straha s primarno neutralnim podražajima kroz proces učenja poveze podražaj s opasnošću (npr. napadaj panike dogodio se na mjestu koje se kasnije doživljava kao opasno). Nadalje, olakšanje koje donosi bijeg iz „opasne“ situacije djeluje kao negativno potkrjepljenje i održava osobu u izbjegavanju zamišljene opasnosti i traženju sigurnosti pod svaku cijenu pri čemu postupno gubi slobodu krećući se u sve užem krugu, dok naposljetku ne postane zatočenik vlastitog straha. Usljed izbjegavanja, osoba nikada nema priliku doživjeti da je situacija koje se tako boji zapravo bezopasna.

Tretman

Kognitivno-bihevioralna terapija tipično uključuje edukaciju pacijenta o problemu zbog kojega dolazi, obično putem tiskanih materijala ili prepisu za čitanje. Na samom početku takva intervencija budi nadu i normalizira problem budući da osoba prepoznaće da je riječ o dobro poznatoj poteškoći u kojoj nije sama. Također, u sklopu edukacije provodi se podučavanje me-

todama samopomoći za prekidanje napada u samom početku. Tipično su to tehnike preusmjерavanja pažnje na neki neutralan podražaj, npr. rješavanje matematičkih zadataka u glavi ili slične „glavolomke“ te tehnikе abdominalnog disanja ili disanja u dlanove. Podučavanje abdominalnog disanja obično je praćeno uvježbavanjem različitih tehnik relaksacije, npr. progresivne mišićne relaksacije te vizualizacije ugodnog i sigurnog mjestu po izboru pacijenta.

Pacijent uči prepoznavati misli koje mu prolaze glavom za vrijeme napadaja panike te uz pomoć terapeutu uči da ne treba vjerovati svakoj svojoj misli. Potiče ga se da ih tretira kao „mentalne dogadaje“ koji se zbijavaju u umu, a ne kao vjezan odraz realnosti. Svakodnevno vježbanje promatranja vlastitih misli kao lišća koje nosi riječni tok ili oblaka koje nosi vjetar značajno pomaže. Pomoću niza pitanja osoba propitkuje istinitost i korisnost svojih misli te formulira racionalnije i uravnoteženije alternative svojim mislima. Pritom terapeut ne daje odgovore, nego pomaže pacijentu da ih sam otkrije, ako treba i putem različitih eksperimenta (Mogu li mi se iznenaditi jednostavno začepiti dišni putovi? Je li opasno ako mi srce lupa 120 otkucaja u minut? Znači li mučnina da imam rak

U Osijeku održan 3. Forum ICT-društvo: Novi mediji, nova realnost

Nandino LONČAR

U petak, 3. srpnja 2020. u Auli glagoljice Ekonomskog fakulteta u Osijeku održan je 3. Forum ICT-društvo na temu „Novi mediji, nova društvena realnost“. Forum je, uz odobrenje Stožera civilne zaštite OBŽ-a i uz poštivanje svih aktualnih protuepidemijskih mjera (prilagođen kapacitet, fizički razmak, dezinfekcija ruku, maske za lice) okupio 50-ak sudionika te još otprilike toliko onih koji su događaj pratili putem mrežnog prijenosa.

Panelisti su raspravljali kako novi mediji transformiraju društvo, komentirali nove medije u politici i izbornim kampanjama te utjecaj novih medija na brendiranje u gospodarstvu. Uvodničari su bili Luka Prošić iz Infobipa, Krešimir Macan, Manjgura, i Davor Bruketa iz Bruketa&Žinić&Grey. Ni panelisti nisu bili ništa manje zvučna imena u svojim područjima - a o kome je riječ, pročitajte u nastavku.

Prije panela o gospodarstvu predstavljena je i Udruga Glas poduzetnika - putem Zooma javila se koordinatorica rada udruge Maruša Stamać, a uživo Nandino Lončar, koordinator lokalnog ureda Osijek koji okuplja članove Osječko-baranjske županije, ujedno i suorganizator Forum-a.

Glavnih su partneri ovogodišnje konferencije Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku (AUKOS), Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT), Ekonomski fakultet u Osijeku (EFOS) i Grad Osijek.

Organizatori su Foruma ICT-društvo Andelko Milardović (Institut za europske i globalizacijske studije, Split), Tomislav Cerovec (HRT, Zagreb) i Nandino Lončar (Opt in consulting, Osijek).

Program

PRVI PANEL: KAKO NOVI MEDIJI TRANSFORMIRAJU DRUŠTVO?

UVODNO IZLAGANJE: Luka Prošić (voditelj tima tehničke prodaje, Infobip, Zagreb/ Vodnjan) [virtualno]

PANELISTI:
Kruno Miličević (prodekan, FERIT Osijek)
Marita Brčić Kuljiš (izvanredna profesorica, FFST, Split)
Hrvoje Balen (član Uprave, Algebra, Zagreb)
Boris Crnković (dekan, EFOS, Osijek)
Andelko Milardović (znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb)
MODERATOR: **Tomislav Levak**
(Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku)

DRUGI PANEL: NOVI MEDIJI U IZBORNIM KAMPANJAMA

Uvodno izlaganje: Krešimir Macan (stručnjak za odnose s javnošću, Manjgura, Zagreb)

PANELISTI:
Sunčana Glavak (zastupnica u Europskom parlamentu, HDZ, Zagreb)
Bartol Šimunić (šef Kabineta, Ured PRH Zorana Milanovića, Zagreb)
Ivana Pušonjić (freelance copywriter, izborni stožer Zorana Milanovića za PRH, Zagreb)
Ivica Relković (savjetnik Stranke s imenom i prezimenom, Zagreb) [virtualno]
Krešimir Macan (stručnjak za odnose s javnošću, Manjgura, Zagreb)
MODERATOR: **Tomislav Cerovec** (HRT)

TREĆI PANEL: NOVI MEDIJI I BRENDING

UVODNO IZLAGANJE: Davor Bruketa (kreativni direktor i suvlasnik, Bruketa&Žinić&Grey, Zagreb) [virtualno]

PANELISTI:
Jo Kempen (predsjednica korporativnih komunikacija, Hrvatska pošta, Zagreb)
Alen Nađsombat (direktor marketinga, NK Osijek, Osijek)
Boris Rauš (direktor i suvlasnik, Bamboo Lab, Osijek)
Ivica Horvat (suosnivač i direktor, Factory.hr, Virovitica/Osijek)
Petar Ćurić (izvršni direktor konferencije „Branding Hrvatske“, Pula) Moderator: Igor Rotim (HRT Osijek)

NA PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU OSIJEK ODRŽANE RADIONICE U SKLOPU PROGRAMA „PRERAĐIVAČ LJEKOVITOG BILJA“

Stela JOKIĆ

Posljednjih godina interes za prirodne proizvode na bazi ljekovitog bilja sve više raste zahvaljujući brojnim bioaktivnim spojevima koji se nalaze u njima te imaju pozitivan učinak na zdravlje ljudi. Proizvodi na bazi ljekovitog bilja mogu izravno utjecati na naše zdravje dječajući ublažujuće ili prevenirajuće na različite tegobe. Osim toga bilježi se i rastuća zabrinutost oko uporabe sintetskih sastojaka u kozmetici i dodatcima prehrani. Iz svega toga jasno je da ljekovito bilje nije pitanje prošlosti, nego neizostavan segment sigurne i zdravije budućnosti. Spomenuti trendovi otvaraju nova područja zapošljavanja i samozaopšljavanja, posebice kada se uzme u obzir da takvi proizvodi redovito dosežu visoke cijene na tržištu. Ipak, kao i svakom poslu, i za taj je potrebno široko znanje i posebne vještine. Stoga su se u laboratorijima Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek 29. lipnja 2020. održale brojne radionice za 15-ak polaznika programa obrazovanja odraslih „Preradivač ljekovitog bilja“ iz Sisačko-moslavačke županije. Polaznici su prošli sljedeće radionice: Proizvodnja eteričnih ulja Proizvodnja hladno prešanih biljnih ulja Proizvodnja tinktura i macerata Proizvodnja suhih ekstrakata/ suvremene tehnike ekstrakcije Proizvodnja apisirupa i mednih mješavina Proizvodnja dezinficijensasa Proizvodnja prirodne kozmetike Program obrazovanja odraslih „Preradivač ljekovitog bilja“ izvodi se u sklopu projekta „Zaposli se i ti“, financiranog sred-

i onima kojima je to područje već preraslo u mali posao. Priučnik daje važne informacije o uzgoju i prikupljanju ljekovitog bilja, njegovoj primarnoj i sekundarnoj preradi, ekstrakciji bioaktivnih sastavnica iz ljekovitog bilja, proizvodnji eteričnih ulja, tinktura, macevara, čajnih mješavina, biljnih pripravaka za njegu lica i tjele te odabranih pripravaka na bazi ljekovitog bilja i pčelinjih proizvoda. Osim toga, kroz Priučnik će se čitatelj i upoznati s važećim propisima te mjerama i predustrožnostima kojima se osigurava visok stupanj higijene u pogonima prerade ljekovitog bilja te o mjerama sigurnosti na radu.

Održan prvi međunarodni znanstveno-stručni skup „FOOD INDUSTRY BY-PRODUCTS“

Antun JOZINOVIC
Stela JOKIĆ

Dana 26. lipnja 2020. godine u Kopačkom ritu održan je prvi međunarodni znanstveno-stručni skup FOOD INDUSTRY BY-PRODUCTS u organizaciji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Veleučilišta u Požegi, Udruženja za nutricionizam i dijetetiku „Hranom do zdravlja“ (BiH), Javne ustanove „Park prirode Kopački rit“ i European Hygienic Engineering & Design Group - EHEDG (Njemačka).

Industrija hrane i pića globalno je jedan od najvećih industrijskih sektora, a istodobno proizvodnja hrane, od poljoprivrede do finalizacije, ima iznimno velik utjecaj na okoliš i to uporabom resursa kao i emisijama u okoliš. Tijekom proizvodnje hrane nastaje velika količina nusproizvoda koji uglavnom predstavljaju opterećenje industriji, a u najboljem slučaju problem se rješava primjenom u hranidbi stoke. Budući da je riječ o velikoj količini materi-

Skup „Food Industry By-products“

Predstavljanje monografije „Neke mogućnosti iskoristjenja nusproizvoda prehrambene industrije – Knjiga 2.“

Predstavljanje sveučilišnog udžbenika „Higijena i sanitacija u prehrabmoj industriji“

jala koji je zbog svojeg sastava jako podložan kvarenju, a često sadrži tvari koje se mogu upotrijebiti kao vrijedne sirovine u proizvodnji različitih prehrabnenih i neprehrabnenih proizvoda, energije i na druge načine kvalitetnije iskoristiti, provode se brojna istraživanja koja su u tom području urodila nizom rješenja - od uporabe nu-

sproizvoda prehrabene industrije u izolaciji različitih bioaktivnih komponenti, proizvodnji biogoriva, preko hranidbe stoke do proizvodnje proizvoda za ljudsku prehranu, bogaćenih biološki vrijednim sastojcima i sa smanjenom kalorijskom vrijednošću i sl.

U sklopu skupa održano je 11 pozvanih predavanja znanstve-

nika iz regije na temu obrade različitih nusproizvoda prehrabene industrije. Cilj je skupa bio uputiti upravo na problematiku nastanka, zbrinjavanja i iskoristjenja nusproizvoda prehrabene industrije interdisciplinarnim pristupom o čemu su na skupu govorili i predstavnici akademске zajednice, ali i industrije predstavlja-

jući svoja istraživanja i iskustva, ali i iznoseći najnovije spoznaje u svijetu na temu skupa. Nakon skupa sudionici su uživali u zajedničkom druženju u jedinstvenom okruženju Kopačkog rita te vožnjom brodom. Održavanje skupa, izdavanje Knjige sažetaka te izradu promidžbenih materijala sufinancirala je Hrvatska zaklada za

znanost projektom „Primjena inovativnih tehnika ekstrakcije bioaktivnih komponenti iz nusproizvoda biljnoga podrijetla“ (UIP-2017-05-9909). Iako je održan prvi put, skup se pokazao vrlo zanimljivim i znanstvenoj zajednici, ali i industriji te široj javnosti pa je zaključeno kako bi se trebao nastaviti održavati svake godine.

PRAVNI FAKULTET U OSIJEKU

Dvodnevna međunarodna konferencija "EU 2020 - Lessons from the past and solutions for the future"

Martina MIKRUT

Već četvrtu godinu zaredom Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku 10. i 11. rujna uspješno je organizirao dvodnevnu međunarodnu konferenciju „EU 2020 - Lessons from the past and solutions for the future“ posvećenu pravu Europske unije. Zbog pandemije koronavirusa, konferencija koja se izvorno trebala održati u prostorijama Pravnoga fakulteta u Osijeku, održana je u „hibridom“ obliku, dijelom uživo, a dijelom u mrežnom okruženju

putem platforme Zoom u šest usporednih video sesija.

Organizacioni odbor čine mladi znanstvenici: Dunja Duić, Ante Novokmet, Katarina Marošević, Nataša Lacić, Nikol Žiha, Višnja Lachner, Tunjica Petrašević, Jelena Kasap i Marko Sukačić.

Na konferenciji su stručnjaci iz europskog prava raspravljali o prilagodbi najvažnijih pravnih i ekonomskih pitanja budućim europskim izazovima koji će uslijediti u petogodišnjem razdoblju razvojem politike nove Europske komisije.

Ovogodišnja je konferencija organizirana u suradnji i uz finan-

cijsku potporu Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj te njemačke zaklade Hanns Seidel Stiftung, podružnice Zagreb.

Na konferenciji su sudjelovala 73 sudionika iz čak 13 zemalja. Svi pristigli znanstveni radovi, nakon što su prošli vrlo strogi recenzencijski postupak (dvostruke slijepje recenzije), objavljeni su u Zborniku radova EU AND MEMBER STATES ISSUES AND CHALLENGES - ECLIC koji je indeksiran u prestižnim bazama Heinonline i Web of Science Conference Proceedings Citation Index.

Predstavljanje međunarodnog studentskog projekta Kako vidim budućnost/How I See the Future na 8. hrvatskom bijenalu ilustracije u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu

Umjetnička vizija budućnosti

Stanislav MARIJANOVIĆ

Na 8. hrvatskom bijenalu ilustracije u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu predstavljen je međunarodni studentski projekt Kako vidim budućnost/How I See the Future koji su pokrenuli studenti diplomskog studija Ilustracija Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom izv. prof. art. Stanislava Marijanovića. Projekt je predstavljen kao zasebna cjelina putem neprekidne projekcije više od stotinu studentskih radova pristiglih na internetsku stranicu howiseethefuture.com. Među radovima s 13 akademija, važno mjesto zauzima 40 radova studenata Akademije za umjetnost i kulturu.

Kako je jedan od ciljeva projekta prikupiti 500 studentskih radova te onda oblikovati i virtualni muzej Kako vidim budućnost, čiji će se fundus trajno popunjavati, pozivamo studente da i dalje šalju svoje radove na stranicu howiseethefuture.com. Dosad pristigle radove moguće je pogledati u galeriji stranice ili na projekciji u Galeriji Klovićevi dvori do kraja Bijenala.

Sljedeće predstavljanje projekta predviđeno je za mjesec listopad u Galeriji Julija Knifera u Osijeku. Tom će prilikom Aka-

demija ugostiti i izbor radova s 8. hrvatskog bijenala ilustracije. Studentice i studenti, priključite se projektu!

GAMMA - Erasmus+ projekt Odjela za matematiku

Mirela JUKIĆ BOKUN

Odjelu za matematiku Sveučilišta J. J. Strossmayera odobren je projekt GAMMA (GAME based learning in MAThematics) u okviru Erasmus+ programa u kategoriji Ključna aktivnost 2: Strateška partnerstva u području obrazovanja i ospozobljavanja (KA201). Realizacija projekta započinje 1. listopada 2020., a njegova je vrijednost 287.376,00 eura.

U okviru tog projekta planirana je suradnja sveučilišta i škola iz Hrvatske, Finske, Nizozemske i Grčke na razvoju metodičkih materijala za nastavnike matematike s fokusom na učenje temeljeno na digitalnim igrama. Partneri su projekta:

Elektrotehnička i prometna škola Osijek, Hrvatska;

Amsterdam University of Appli-

ed Sciences, Faculty of Education, Nizozemska;

Satakunta University of Applied Sciences, Finska;

National and Kapodistrian University of Athens, School of Philosophy, Department of Educational Studies, Grčka;

First Senior High School of Peristeri Athens, Grčka;

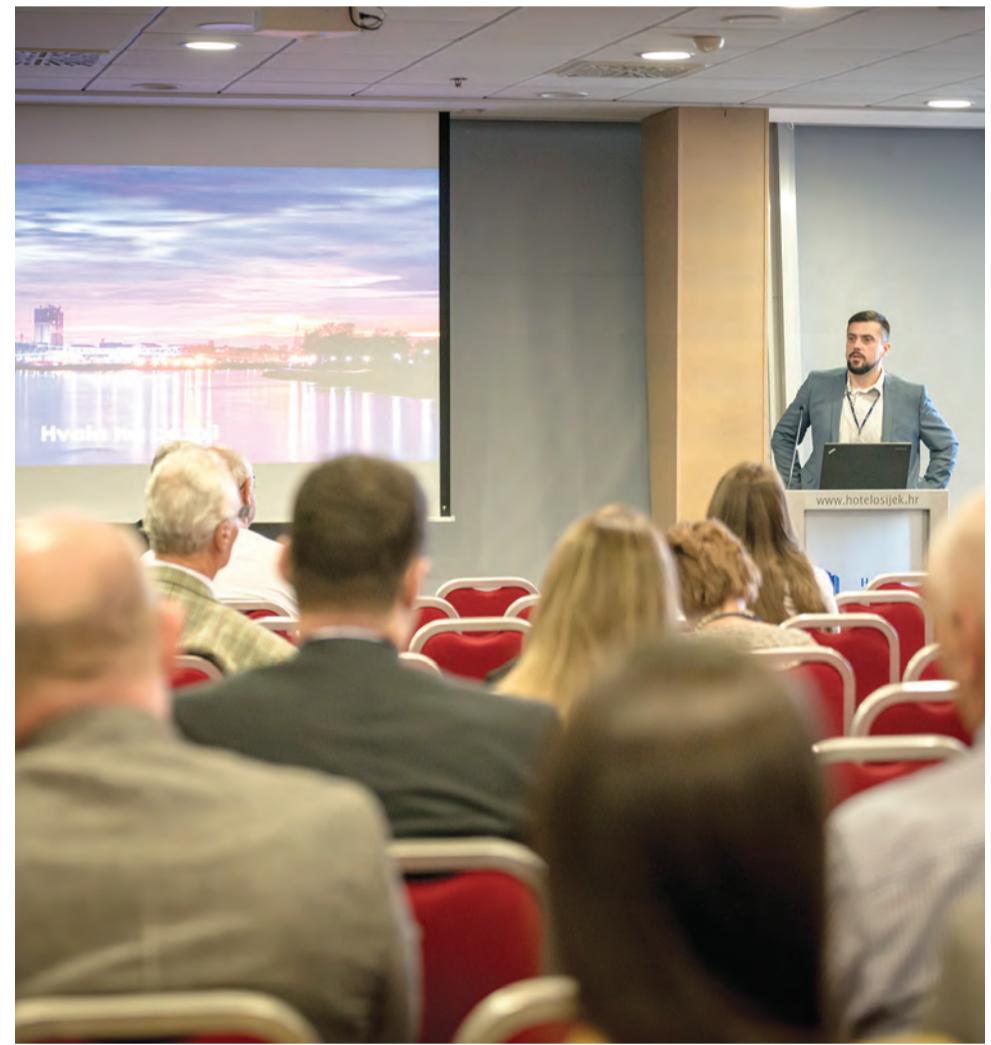
Porin Lyseon lukio General Upper Secondary School, Finska;

Srednja škola Markantuna de Dominisa Rab, Hrvatska;

Agencija za odgoj i obrazovanje, Hrvatska.

Ideja je projekta, u vremenima u kojima su STEM vještine po-

treba, iskoristiti učeničku vezanost s digitalnim tehnologijama u cilju prezentacije nastavnih sadržaja matematike na zanimljiv i učenicima suvremen način. Glavni je cilj projekta razvoj priručnika za nastavnike i scenarija podučavanja temeljenih na učenju kroz igru za odredene nastavne teme koje se javljaju u kurikulima matematike za učenike u dobi 14 - 18 godina, u svim projektima zemljama. Nadamo se da ćemo razvojem kvalitetnih metodičkih materijala potaknuti nastavnike na primjenu digitalnih igara u podučavanju matematičkih tema što će učenicima omogućiti lakše svladavanje gradiva i uputiti ih na važnost STEM-a. Dugoročno, nadamo se da ćemo time navesti učenike da biraju studije u STEM području.

Tradicionalni urološki skup u organizaciji Zavoda za urologiju KBC-a Osijek i Medicinskog fakulteta Osijek

Oliver PAVLOVIĆ

U svibnju 2019. godine održani su 13. osječki urološki dani. Riječ je o eminentnom skupu s područja urologije koji se od 1991. godine periodično održava u Osijeku. Svaka je skupa razmjena kliničkih i znanstvenih iskustava urologa iz svih uroloških centara Hrvatske i susjednih zemalja radi poboljšanja i ujednačenja liječenja uroloških bolesnika. Uz urološku sekciju na skupu također postoji nefrološka sekcija, sek-

cija medicinskih sestara i tehničara te studentska sekcija s temama iz urologije i nefrologije. U sklop urološke sekcije najviše se raspravljalo o transplantaciji bubrega, urološkoj onkologiji i, naravno, urolitiji na koju je na skupu oduvijek bio stavljena poseban naglasak. Organizacijom tog skupa Zavod za urologiju KBC-a Osijek i Medicinski fakultet Osijek odredili su se kao centar izvršnosti u liječenju uroloških bolesnika, posebice onih oboljelih od urolitije što je i potvrdilo Ministarstvo zdravstva Republike

Hrvatske koje je Zavodu za urologiju dodijelilo naziv Referentnog centra Ministarstva zdravstva za urolitiju. S obzirom na dosadašnju uspješnost kao i renomirane sudionike, Urološki su dani kao već tradicionalan skup prerasli u jedno od vodećih uroloških dogadanja ne samo uže regije, nego i srednje Europe. Na Urološkim danim osim domaćih pozvanih predavača, predavanja neprekidno održavaju ugledni urolozi iz Njemačke i Velike Britanije čime su dani prihvaćeni kao međunarodni.

Sveučilišni udžbenik „Štetnici i neprijatelji riba na šaranskim ribnjacima“

● Autori: prof. dr. sc. Andelko Opačak i doc. dr. sc. Dinko Jelkić Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

Ovo djelo prvenstveno je oblikovano kao udžbenik za edukaciju studenata, ne samo Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, već i ostalih srodnih fakulteta. Koristan je izvor informacija za brojne stručnjake u slatkovodnom ribarstvu i zaposlenike u proizvodnji na šaranskim ribnjacima te za stručne djelatnike i zaposlenike u javnim ustanovama i tijelima državne uprave u čijem je djelokrugu tematika zaštita prirode i gospodarenje prirodnim dobrima. Osim toga, moći će se koristiti i za edukaciju različitih profila i struka koje su vezane uz ribolov kao i bioraznolikost akvatičnih ekosustava. Ovaj je udžbenik prvi koji gospodarskim modelom izračuna nudi stručno i znanstveno utemeljeno rješenje procjene šteta na šaranskim ribnjacima.

U Republici Hrvatskoj, a i šire, još ne postoji slična objedinjena znanstveno-stručna literatura koja daje detaljan prikaz štetnika i neprijatelja riba na toplovodnim, šaranskim ribnjacima. Iz priloženih čak 248 navoda obuhvaćena je sva postojeća literatura o toj tematiki koja je pisana i objavljena u Hrvatskoj i svijetu. U prvih nekoliko poglavlja autori uvide čitatelja u djelu pri čemu je istaknuta važnost ribnjaka kao posebne biocenote i uloge čovjeka u njegovu stvaranju. Posebno je vrijedno istaknuti činjenicu da bi prestanak proizvodnje ribe na šaranskim ribnjacima doveo do brzog obrastanja plitkih vodenih površina, sukcesije i širenja drvenastih vrsta, isušivanja proizvodnih tabli te nestanka prikladnih staništa i hrane te značajnog osiromašenja vrsta, osobito ptica močvarica. Stoga osim proizvodnje hrane, vrlo je važna uloga ribnjaka u području ekološke mreže Natura. Autori se posvećuju Naturi i ekološkoj mreži kao posebnom poglavljju opisujući najnoviju važeću zakonsku regulativu koja je formira-

na prema EU smjernicama. Dan je i osvrt na aktualne probleme proizvođača ribe s ribojeđnim pticama što je vezano i uz Natura područja kojima pripadaju šaranska ribnjačarstva. U poglavju „Štetnici i neprijatelji riba na šaranskim ribnjacima“ uz fotografiju vrste prikazan je detaljan popis ihtiofagnih ptica, opis biologije i ekologije svake vrste, količine ribe koje dnevno konzumiraju te stupanj njihove zaštite. Osim tih vrsta, navedene su i opisane ptice koje jedu riblju hranu, a koje neizravno uzrokuju finansijsku štetu ribnjačarima. Opisane su i glavne vrste sisavaca, vodozemaca i gmazova koje uzrokuju štete na ribnjačarstvima kao i uloga različitih vrsta ihtiopredatora na opseg i gubitke u proizvodnji. Istaknuta je uloga zooplanktona i zoobentosa te načini kojima utječu na gubitke i prirast šaranskih ličinki i ostalih dobnih skupina riba. Posebno izdvojeno poglavje odnosi se na stresore i njihove mehanizme djelovanja koji neprekidno i dugotrajno, tijekom cijele uzgojne sezone, mogu utjecati na ribu u ribnjacima uzrokujući usporen rast, oštećenje organa i time omogućiti da riba postane osjetljivija na bolesti. U posljednjih nekoliko poglavlja autori su detaljno iznijeli koje je mjeru prevencije moguće koristiti, a opisani su i načini kojima se moguće nastale izravne i neizravne štete mogu procijeniti i izračunati. Udžbenik sadrži mnogo kvalitetnih fotografija, većinom originalnih fotografija autora ili su ih ustupili drugi autori.

STUDENTSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matačovića.

„Aging Society: Rethinking and Redesigning Retirement“

Aleksandar ERCEG

Stanovništvo širom svijeta postaje sve starije. Do 2050. godine bit će više od 20 % svjetske populacije u dobi od 65 godina i više. Statistički podaci Europske unije pokazuju isto - očekuje se da će se starosna struktura europskog stanovništva tijekom idućih desetljeća značajno promijeniti, a do 2060. godine ćemo ljudi starijih od 65 godina povećati se s 18 % na 30 % u odnosu na sada. Udio ljudi starijih od 80 godina više će se nego udvostručiti. Ta negativna demografska tranzicija, tj. starenje stanovništva, pokazala je četiri vrlo karakteristične odrednice: nevideno, raširenost, izdržljivost i višestruke posljedice na gospodarstvo i društvo. Ipak, vremena se mijenjaju. Starenje stanovništva postaje stvarnost koja je okružena različitim mitovima kada su u pitanju stariji ljudi kao zaposlenici ili kao potrošači. Činjenica je da ljudi danas žive dulje i zdravije živote što zahtijeva promjenu percepcije dobi kada je riječ o ponudi i potražnji u ekonomiji. Isto vrijedi i iz perspektive drugih disciplina. To zauzvrat otvara nova istraživačka pitanja u akademskom, praktičnom i policy razmišljanju o dobi, starenju, mirovini kao statusu.

Ova znanstvena udžbenička knjiga multidiplinarna je kolekcija znanstvenih radova ujedinjenih pod zajedničkim naslovom „Aging Society: Rethinking and Redesigning Retirement.“

Sadržaj poglavlja otkriva višestruko i složeno pitanje starenja koji je okupio istraživače iz različitih područja. Starenje je u početku bilo dominantno u medicinskim istraživanjima jer to je prije svega fiziološki proces, no pokazalo se da je ono društvena transformacija s brojnim posljedicama koje pozivaju istraživače iz ekonomije, komunikacije, prava i drugih područja da se pridruže znanstvenoj raspravi. Autori u ovom izdanju pokušali su osvijetliti potencijal istraživanja starenja skrećući pozornost na različite teme poput starenja kao normalnog procesa, koncepta i mjerjenja kvalitete života starijih osoba, financijskih izazova i mirovinske pismenosti starijih, specifičnih bioetičkih pitanja, silver arhitekture za starije osobe, zaštite prava i sigurnosti starijih osoba u prometu, socijalnog poduzetništva i franciskogn poslovanja, ekonomije dijeljena, nedostatku u korištenju IKT-a, medijske pismenosti i komunikacije.

Knjigu kao urednici potpisuju Ivana Barković Bojanic i Aleksandar Erceg, profesori Ekonomskog fakulteta u Osijeku.

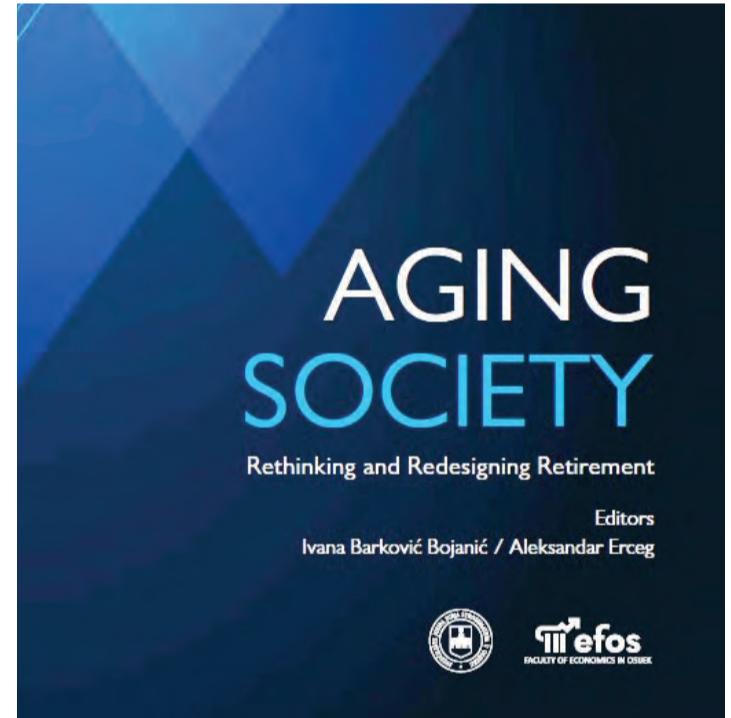
ječu koji je izdavač tog izdanja. Uz urednike, rad na knjizi okupio je autore sa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku - Ekonomskog fakulteta u Osijeku, Pravnog fakulteta, Medicinskog fakulteta Osijek i Kliničkog bolničkog centra Osijek i Gradevinsko-arkitektonskog fakulteta Osijek kao i s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu (Sveučilište u Zagrebu), Visoke škole za menadžment u turizmu i informatički (Virovitica), Hrvatske agencije za odgoj i obrazovanje, University of Information Science and Technology, „St. Paul the Apostle“ (Sjeverna Makedonija), Beykoz University, Vocational School at Department of Social Sciences (Turska), Nisantasi University, Vocational School at Department of Logistics (Turska) i Warsaw School of Economics (Poljska). Takva institucijska raznolikost signal je da je pitanje starenjia univerzalno atraktivna istraživačka tema koja lako nadilazi disciplinske i nacionalne granice.

Ova urednička znanstvena knjiga vrijedan je napor akademске zajednice da se ujedini u istraživanju lica i naličja demografskog trenda. Starenje je stanovništva veliki trijumf čovječanstva u smislu produljenja životnog vijeka, no s vrlo izazovnim (pozitivnim i negativnim) posljedicama na ekonomiju i društvo. Urednici i autori zauzimaju proaktivni stav prema starenju pa knjiga predstavlja motivaciju kako se starija životna dob ne mora smatrati nužno (fiskalnim)

opterećenjem već i kao (poduzetnička) prilika. Iz ponudjenih radova proizlazi kako je starenje bio loši neizbjegljivo, no sam je proces starenja individualan te zahtijeva angažman nositelja javnih politika u kreiranju takvog zakonodavnog i institucijskog okruženja te javno političkih rješenja koje će starijima omogućiti što bolju participaciju u ekonomiji i društvu u skladu s njihovim pojedinačnim mogućnostima.

Knjiga je namijenjena akademskoj zajednici, odnosno znanstvenicima koji u toj problematici vide svoj istraživački interes te studentima na višim godinama izabranih predmeta kao i studentima na poslijediplomskim studijima koji pitanju starenja mogu prići iz perspektive budućeg zanimanja, nositeljima javnih politika i široj javnosti koja prati starenje stanovništva kao demografski trend u okviru opće informiranosti stanja u gospodarstvu i društvu. Također, ova bi knjiga mogla poslužiti mnogima da proaktivnije krenu ususret starijoj dobi - na individualnoj i institucionalnoj razini.

I na kraju, valja spomenuti kako je knjiga nastala u jeku globalne COVID-19 pandemije te će autorima, urednicima i izdavaču ostati kao trajan podsjetnik na snagu, marljivost, kreativnost i otpornost znanstvenika kao pojedinaca i sveučilišta kao institucije u vrijeme koje je izazovno na osobnoj i profesionalnoj razini.

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knji-

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitu Sveučilišta u Osijeku.

Priručnik iz digitalne elektronike: osnovni logički sklopovi i VHDL

● Autori: doc. dr. sc. Tomislav Matić, prof. dr. sc. Željko Hocenski, dr. sc. Ivan Vidović

Digitalni sustavi osnova su računarstva i računalnih sustava te se na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija predstavljaju kroz kolegij Digitalne elektronike. Digitalna elektronika obvezatni je kolegij preddiplomskih sveučilišnih Studija računarstva i Studija elektrotehnike kao i Stručnog studija fakulteta. Kolegij Digitalna elektronika pokriva široko područje kombinacijskih, sekvensijskih i programljivih sklopova i uredaja. Stječu se vještine primjene programskih alata za izradu logičkih dijagrama i shema, simulaciju rada, testiranje i verifikaciju logičkih sklopova i uredaja primjenom računala.

pova i uredaja na njima zasnovanih. Izučavaju se grada i rad sastavnih dijelova, komponenata, sklopova, podstavna i sustava digitalne logike. Obavlja se temeljita analiza da bi se bolje moglo pristupiti projektiranju, sintezi i dizajnu. Uči se prepoznavanje jedinstvenih problema digitalnih sustava i načina rješavanja tih problema postupcima pri dizajnu digitalnih sklopova i uredaja. Stječu se vještine primjene programskih alata za izradu logičkih dijagrama i shema, simulaciju rada, testiranje i verifikaciju logičkih sklopova i uredaja primjenom računala.

Ovaj priručnik ishod je dugogodišnjeg rada autora u nastavi predmeta Digitalna elektronika na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Obuhvaća potpuno gradivo kolegija s naglaskom na modernije tehnologije FPGA (engl. FieldProgrammable Gate Array) integrirane sklopove i jezike za opisivanje sklopovlja (HDL - engl. Hardware Description Language). Priručnik se sastoji od zadataka iz područja kombinacijskih i sekvensijskih digitalnih sklopova te njihove simulacije na računalu i implementacije na Xilinx FPGA razvojnim sustavima. Studentima omogućava stjecanje praktičkih vještina rada u laboratoriju te primjene modernih alata za razvoj, izradu i testiranje digitalnih sustava. **Damir Španić**